

Handelingen 18-¹²⁻¹³⁻¹⁴⁻¹⁵⁻¹⁶⁻¹⁷19-20-21-22-23

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990-1991

Vergaderingen van december 1990

ACTIEPLAN TER BESTRIJDING VAN DE STRUCTURELE WERKLOOSHEID

BENOEMING VAN DE GRIFFIER

BESTUURLIJK BELEID

HULDE AAN DE SCHEIDENDE GRIFFIER

MIDDELENBEGROTING 1991

NEDERLANDSTALIG OPENBAAR BIBLIOTHEEKWERK

PROGRAMMADECREET

UITGAVENBEGROTING 1991

Inhoud

Nr. 12 Vrijdag 7 december 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 307

Werkgroep Migranten
Samenstelling, blz. 307

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
- 395 (1989-1990) - Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 307

Sprekers : Minister L. Van den Bossche, de heren A. Denys, J. Geysels

Artikelsgewijze bespreking, blz. 317
Sprekers : de heer A. Denys, Minister L. Van den Bossche, Minister T. Kelchtermans, de heren J. Geysels, G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 339

Nr. 13 Vrijdag 7 december 1990 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 341

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
- 395 (1989-1990) - Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Artikelsgewijze bespreking (Voortzetting), blz. 341

Sprekers : de heren J. Geysels, A. Denys, Minister T. Kelchtermans, Minister L. Van den Bossche

Voorstel van resolutie van de heer M. Olivier C.S. betreffende een samenwerkingsakkoord voor een actieplan ter bestrijding van de structurele werkloosheid
- 253 (1988/1989) - Nrs. 1 tot 6

Bespreking, blz. 352

Sprekers : de heren J. De Roo, D. Van Mechelen, I. Egelmeers, J. Geysels, L. Dierickx, A. Denys, M. Olivier

Motie van orde

Persoonlijk feit, blz. 359

Sprekers : de heren A. Denys, M. Olivier

Voorstel van resolutie van de heer M. Olivier C.S. betreffende een samenwerkingsakkoord voor een actieplan ter bestrijding van de structurele werkloosheid
- 253 (1988/1989) - Nrs. 1 tot 6

Bespreking (Voortzetting), blz. 360

Spreker : de heer D. Van Mechelen

Omslag 2

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
- 395 (1989-1990) - Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Aangehouden stemmingen, blz. 360

Sprekers : de heren R. Van Rompaey, A. Denys, Minister J. Lenssens

Hoofdelijke stemming, blz. 371

Sprekers : de heren L. Hancké, J. Geysels, A. Denys, R. Van Hooland, G. Verhaegen

Voorstel van resolutie van de heer M. Olivier C.S. betreffende een samenwerkingsakkoord voor een actieplan ter bestrijding van de structurele werkloosheid
- 253 (1988/1989) - Nrs. 1 tot 6

Hoofdelijke stemming, blz. 375

Regeling van de werkzaamheden, blz. 375

Nr. 14 Maandag 10 december 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 377

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
- 6 (1989-1990) - Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 4
- 13 (1989-1990) - Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) - Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8 (1989-1990) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 (+ Addenda) en 8 tot 13
- 13 (1989-1990) - Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting

- 424 (1990-1991) - Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking, blz. 377

Sprekers : mevrouw A. Duroi-Vanhelmont, verslaggever, de heer A. Denys, verslaggever, de heer G. Verhaegen, Minister G. Geens, de heren P. Za;Ec;Tbergen, E. Van Rompuy,

Regeling van de werkzaamheden, blz. 397

Nr. 15 Maandag 10 december 1990 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 399

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
- 6 (1989-1990) - Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 4
- 13 (1989-1990) - Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) - Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8 (1989-1990) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
- 13 (1989-1990) - Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991
- 424 (1990-1991) - Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 399

Sprekers : de heren W. De Vlieghere, A. Denys, Minister G. Geens, de heren E. Van Rompuy, P. Van Grembergen, J. Pede, J. Loones, J. Vandermarliere, R. Daems

Mededeling van de Voorzitter, blz. 418

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) - Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 4
- 13 (1989-1990) - Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) - Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8 (1989-1990) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
- 13 (1989-1990) - Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

- 424 (1990-1991) - Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Externe aangelegenheden, blz. 418

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, de heren A. Kempinaire, W. Luyten, Minister G. Geens, de heren A. Denys, G. Janzegers, G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 429

Nr. 16 Dinsdag 11 december 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 431

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991
– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs en vorming, blz. 431

Sprekers : mevrouw A. Leysen, verslaggever, mevrouw M. Panneels-Van Baelen, verslaggever, de heren C. Moors, E. Beysen, Minister D. Coens, de heren A. Denys, M. Van Peel, W. Seeuws, E. Van Rompuy, L. Vanhorenbeek. Minister R. De Wulf, de heren G. Janzegers, G. Annemans; R. Deswaene, mevrouw N. Maes

Regeling van de werkzaamheden, blz. 458

Nr. 17 Dinsdag 11 december 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 459

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs en vorming (Voortzetting), blz. 459

Sprekers : de heren A. Schellens, F. Sarens, R. Garcia, Jos Bosmans, J. Verheyden, mevrouw M. De Meyer, Minister D. Coens, de heren E. Beysen, L. Vanhorenbeek, Minister R. De Wulf, de heer A. Denys

Media, blz. 471

Sprekers : de heren E. Van Rompuy, A. Denys, Minister P. Dewael, de heren A. De Beul, D. Van Mechelen, P. Chevalier, H. Van Dienderen, H. Van Rompaey

Cultuur, blz. 486

Sprekers : de heer F. Bosmans, verslaggever, de heer M. Van Peel, verslaggever, Minister P. Dewael, de heren P. Berben, W. Seeuws, J. Geysels, H. Van Rompaey, A. De Beul, L. Peeters, W. Luyten, M. Desutter, H. Lauwers, W. Content, A. Denys

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk

– 407 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 509

Sprekers : de heer M. Van Peel, verslaggever, de heren G. Verhaegen, W. Seeuws, A. De Beul, J. Geysels, Minister P. Dewael

Regeling van de werkzaamheden, blz. 513

Nr. 18 Woensdag 12 december 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 515

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, blz. 515

Sprekers : de heer R. Vanlerberghe, verslaggever, de heer M. Van Peel, Minister L. Van den Bossche, de heren M. Vanhoutte, H. De Loor, A. Denys, L. Vanhorenbeek, L. Peeters, J. Pede, E. Van Vaerenbergh, R. Van Hoolland

Regeling van de werkzaamheden, blz. 537

Nr. 19 Woensdag 12 december 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 539

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Welzijn en gezondheid, blz. 539

Sprekers : de heer A. Deneir, verslaggever, mevrouw A. Duroi-Vanhelmont, verslaggever, Minister J. Lenssens, de heren J. Van Hecke, J. Devolder, A. Denys, J. Van der Sande,

W. Peeters, F. Dewinter, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren H. Lauwers, W. Seeuws, F. Dielens, L. Hancké, Minister H. Weckx

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 570

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, de heren F. Vreven, H. De Loor, P. Vangansbeke, J. De Seranno, J. Timmermans, R. Van Rompaey, mevrouw F. Brepoels, de heer M. Olivier, Minister L. Waltniel

Regeling van de werkzaamheden, blz. 587

**Nr. 20 Donderdag 13 december 1990
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 589

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991
– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 589

Openbare Werken en Verkeer, blz. 589

Motie van orde

Coördinatie van de werkzaamheden van de Vlaamse Raad met deze van de Kamer, blz. 589

Spreker : de heer H. De Croo

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)

– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Biilanen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 589

Openbare Werken en Verkeer (Voortzetting), blz. 590

Sprekers : de heer H. De Croo, de heer M. Didden, verslaggever, de heer T. Van Parys, verslaggever, de heer J. Ansoms, Minister J. Sauwens, de heren A. Schellens, H. Van Dierden, P. Van Grembergen, P. Dummez, A. Denys, W. Content, H. Candries, R. Van Hooland, W. Verreycken, J. De Seranno

Regeling van de werkzaamheden, blz. 616

**Nr. 21 Donderdag 13 december 1990
Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 617

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie en Tewerkstelling, blz. 617

Sprekers : de heer J. De Roo, verslaggever, de heer I. Egelmeers, verslaggever, de heren C. Lisabeth, L. Bril, P. Vangansbeke, J. Laverge, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, mevrouw M. De Meyer, de heren H. Candries, A. Denys, F. Dielens, Mi-

nister N. De Batselier, Minister R. De Wulf

Regeling van de werkzaamheden, blz. 643

**Nr. 22 Vrijdag 14 december 1990
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 645

Samenstelling van een Commissie

Wijzigingen onder de plaatsvervangende leden, blz. 645

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 645

Sprekers : de heer J. Dufaux, verslaggever, de heer C. Lisabeth, verslaggever, de heren Jos Bosmans, Jozef Bosmans, J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans, de heren J. Cuyvers, R. Van Hooland, W. Verreycken, E. Gryp, J. Caudron, E. Van Vaerenbergh, M. Capoen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 670

**Nr. 23 Vrijdag 14 december 1990
Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 671

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 671

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 671

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 671

Verslag van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 671

Verslagen

Indiening, blz. 672

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 673

Opmerking van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 673

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 673

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 674

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

- 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud (Voortzetting), *blz. 674

Sprekers : Minister T. Kelchtermans, de heren J. Geysels, A. Denys, E. Gryp, mevrouw N. Maes

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 681

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 682

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, Minister G. Geens, de heren J. De Seranno, R. Daems, G. Janzegers, mevrouw N. Maes

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

- 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Artikelsgewijze bespreking, blz. 711

Sprekers : de heer A. Denys, Minister G. Geens, de heren A. Deneir, R. Daems

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk

- 407 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 749

Hulde aan de scheidende Griffier, blz. 750

Benoeming van de Griffier, blz. 752

Mededeling van de Voorzitter

Commissie belast met het onderzoek over het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, blz. 753

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 753

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Aangehouden stemmings, blz. 754

Sprekers : de heren G. Janzegers, R. Daems

Hoofdelijke stemming, blz. 762

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, G. Annemans

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 765

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

- 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Aangehouden stemmings, blz. 766

Spreker : de heer R. Daems

Hoofdelijke stemming, blz. 771

Samenstelling van een Commissie

Wijziging onder de vaste leden, blz. 772

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk

- 407 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 772

Regeling van de werkzaamheden, blz. 773

Bijlage 1

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991. Tabel, blz. 777

Bijlage II

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991. Tabel, blz. 785

Bijlage III

Vraag om uitleg

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de jacht in het Schulensbroek, blz. 824

14e vergadering

Maandag 10 december 1990
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

- *De vergadering wordt geopend om 9.35 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

C. Marchand, M. Schoeters, H. Suykerbuyk, W. Van Durme ; gezondheidsredenen.

E. Baldewijns, J. Geysels, N. Maes ; buitenslands.

O. Lefeber, W. Seeuws ; ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) - Nr. 1 (Toelichtingen)

- 7 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 4

- 13 (1989-1990) - Nr. 1 (Advies SERV)

- 15 (1990-1991) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) - Nr. 1 (Toelichtingen)

- 8 (1989-1990) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 (+ Addenda) en 8 tot 13

- 13 (1989-1990) - Nr. 1 (Advies SERV)

- 15 (1990-1991) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

- 424 (1990-1991) - Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde zijn het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991 en het ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991.

Het werkschema voor het begrotingsdebat werd reeds eerder rondgedeeld en ligt eveneens op de banken.

Is de Raad het daarmed eens ?
(*Instemming*)

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Duroi-Vanhelmont, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw A. Duroi-Vanhelmont,

verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, volgens de taakverdeling in de Commissie voor Financiën en Begroting komt mij de eer toe verslag uit te brengen over de werkzaamheden met betrekking tot de algemene uitgavenbegroting. Het is de tweede begroting die wordt ingediend sedert de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen van de wet op de rijkscomptabiliteit. Het verheugt ons dat de Vlaamse Executieve zich strikt heeft gehouden aan de data vermeld in de comptabiliteitswet, zodat wij thans voor de tweede maal een uitgavenbegroting goedkeuren vóór de aanvang van het begrotingsjaar.

Tevens spreken wij onze waardering uit voor het gelijktijdig overleggen van de administratieve begrotingen. Dit heeft het onderzoek en de bespreking van de algemene uitgavenbegroting gunstig beïnvloed vermits de programmabegroting en de administratieve begrotingen gelijktijdig konden worden behandeld.

De Executieve stond dit jaar eveneens voor de uitdaging de 109 bestaande begrotingsfondsen om te werken tot begrotingsposten die beantwoorden aan de regels voorzien in artikel 19 van de wet van 28 juni 1989. Aldus werden achttien fondsen geannuleerd omdat zij niet meer werden gebruikt ; vierenzestig fondsen werden afgeschaft en geïntegreerd in de begroting ; zes fondsen werden behouden ; vier fondsen werden omgevormd in een thesaurierekening ; drie fondsen worden gewijzigd in diensten met afzonderlijk beheer en zestien fondsen worden organieke

Mevrouw A. Duroi-Vanhelmont (SP) bracht namens de Commissie voor Financiën en Begroting verslag uit over het programmadecreet en de begroting 1991

fondsen, waaronder twee nieuwe. De integratie van de ontvangsten en de uitgaven die vroeger via de begrotingsfondsen in de begroting werden verricht had zijn weerslag op de totaliteit van de middelen- en uitgavenbegroting. Deze verhoging heeft betrekking op 1,7 miljard frank kredieten.

Door het Rekenhof werd een uitgebreide nota opgesteld over de technische ingrepen inzake de begrotingsfondsen. Teneinde tegemoet te komen aan de door het Rekenhof geformuleerde opmerkingen werden door de Vlaamse Executieve verscheidene amendementen ingediend. Anderzijds zal het ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen een decretale basis bezorgen aan verscheidene van de overige gefundeerde opmerkingen. In het algemeen maakte het Rekenhof, net als in 1990, nog bemerkings over de beperktheid van het aantal programma's en de vaak summierse verantwoording.

Mijnheer de Voorzitter van de Exe-

cutieve, u heeft de hoop uitgesproken dat de leden van de Executieve volgend jaar meer aandacht zouden besteden aan de vraag van de Commissie. Ik zou hier met nadruk willen herhalen dat wij verwachten – want volgend jaar is het probleem van de begrotingsfondsen van de baan – dat eindelijk werk zal worden gemaakt van een betere uitspreiding en verantwoording van de programma's.

De ontvangsten worden geraamd op 376,1 miljard frank, de uitgaven op 407,9 miljard frank. Het tekort bedraagt 31,8 miljard frank. Het begrotingstekort van de Gewesten en Gemeenschappen wordt ingevolge de financieringswet geconditioneerd door het netto te financieren saldo van de nationale overheid. Het deel van het overheidstekort 1991 dat de Vlaamse Gemeenschap moet dragen werd vastgesteld op 28,6 miljard frank; dit noemt men het natuurlijk tekort. Samen met het tekort van vóór de staatsvorming wordt het uiteindelijk toelaatbaar tekort geraamd op 31,1 miljard frank.

Zoals elk jaar werden in de Commissie vragen gesteld en kritiek geformuleerd op het bedrag van het tekort. Het zou uitstijgen boven het door de SERV vooropgesteld bedrag, want het zou moeten worden vermeerderd met de debudgettering, nieuwe en oude.

Anderen waren van oordeel dat de SERV verscheidene normen naar voren had geschoven, zodat het tekort met inbegrip van de debudgettering binnen de vooropgestelde maximale SERV-norm blijft. Ze wezen erop dat inderdaad nieuwe debudgettering in verband met de onderwijsinvesteringen werden ingebouwd, maar dat men daarentegen in de sector huisvesting de debudgettering verder afbouwt.

Ook de stijging van de Vlaamse fiscaliteit werd op de korrel genomen, want de financieringswet had veeleer een verlaging van de fiscaliteit in het vooruitzicht gesteld.

Sommigen wijzen erop dat in bepaalde kringen wordt gepleit voor een herziening van de financieringswet en voor een integrale ristornering van het kijk- en luistergeld.

Ongerustheid wordt uitgedrukt over het toenemend aantal vennootschappen wat zijn gevolgen heeft op de inkomsten uit personenbelasting en dus de middelen van de deelgebieden. Er heerst ook ongerustheid over de opgezette structuur voor het waterbeleid.

De Voorzitter van de Executieve verklaarde dat de aandacht van de nationale Regering is gevestigd op het feit dat de basis van de financiering van de Gewesten en Gemeenschappen niet in het gedrang mag komen.

Inzake het uitgavenprogramma gaf de Voorzitter van de Executieve een overzicht van de belangrijkste verwezenlijkingen.

In de sector economie wordt een inspanning gedaan voor de middenstandsopleiding. Het krediet wordt met 7 ten honderd verhoogd. Om daartoe te komen werd de economische expansiesteun aan zowel grote als kleine en middelgrote ondernemingen verminderd. Voor het econo-

Duroi-Vanhelmont

misch overheidsinitiatief blijven de kredieten op het niveau van 1990. Dit omvat een nieuwe kapitaalsverhoging voor de GIMV met 500 miljoen frank en 1.250 miljoen frank voor opdrachten van alle aard in verband met het economisch overheidsinitiatief.

Met betrekking tot de huisvestingssector wordt er gestreefd naar een efficiëntere en meer selectieve toepassing van de premiestelsels, rekening houdend met het volume van de woning en met de nadruk op inbreidingsprojecten. Eén miljard frank wordt voorzien voor de sociale woningbouwmaatschappijen in het kader van inbreidingsprojecten in kansarme buurten. Een bijkomende leningsmachtiging van 1,5 miljard frank wordt toegekend aan het Vlaams Woningfonds.

Voor gezins- en welzijnszorg worden in de begroting de nodige middelen ingeschreven voor de verdere uitvoering van de syndicale akkoorden die in mei 1989 werden gesloten, met name voor de bijkomende jeugdzorg, de gehandicaptenzorg en de gezins- en bejaardenhulp. 1,128 miljard frank wordt besteed aan een afzonderlijk programma voor de integratie van kansarmoede.

In het kader van tewerkstelling en beroepsopleiding wordt het budget met betrekking tot de Weer-Werkactie verhoogd tot 1,078 miljard frank waardoor deze actie in 1991 veralgemeend kan worden doorgevoerd. Een bijkomend krediet van 250 miljoen frank wordt vrijgemaakt voor bijkomende opleidingskansen voor laaggeschoolde werklozen.

De Vlaamse Regering heeft bij de opmaak van de begroting 1991 een bijzondere inspanning geleverd om het milieu- en natuurbeleid een extra stimulans te geven. Het MINA-fonds wordt verder uitgebouwd tot het centraal instrument van het budgettair beleid inzake milieu en natuur. Hiervoor zal het beschikken over 9,4 miljard frank en over milieueffingen en begrotingskredieten. Op deze wijze blijft de opbrengst van de milieueffingen integraal voorbehouden aan het milieu- en natuurbehoud.

In de sector cultuur en media worden een aantal nieuwe accenten gelegd : de dotatie aan de BRT wordt structureel verhoogd tot 6,935 miljoen frank, de nodige kredieten worden ingeschreven om vanaf het seizoen 1991-1992 de podiumkunsten te kunnen realiseren en dit voor toneel, poppentheater en dans- en kunstencentra, op het vlak van de culturele infrastructuur wordt het bedrag voor het investeringsfonds van de Vlaamse Operastichting opgetrokken en worden investeringsfondsen opgericht voor het Ballet van Vlaanderen en voor het Museum voor Hedendaagse Kunst te Antwerpen.

In het kader van volksgezondheid en Brusselse aangelegenheden zijn nu ook aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie bevoegdheden toegekend inzake welzijns- en gezondheidszorg. Bovendien is er een acute vraag naar verhoogde kinderopvang en ondermeer naar de oprichting van een eerste dienst voor onthaalmoeders. Tevens is er een sterk gestegen vraag inzake speelpleinwerking, waaraan ook tegemoet wordt gekomen. In de volksgezondheid krijgt de ambulante psychiatrie een aangroei van 100 miljoen frank.

Het onderwijs neemt zowat de helft van de Vlaamse uitgaven voor zijn rekening, zodat elke verschuiving een belangrijk effect heeft op de andere sectoren. Anderzijds blijven de uitgaven voor het onderwijs binnen redelijke perken. Immers, 86 ten honderd van de uitgaven zijn lonen en wedden : de algemeen aanvaarde groeivoet hiervoor is 6,06 ten honderd. De onderwijsbegroting zal een stijging kennen van 5,8 ten honderd.

In de sector openbare werken en verkeer wordt het investeringsritme voor de waterwegen en binnenvaart constant gehouden, namelijk 1.750 miljoen frank. Hiermee zal de afwerking van de drie hoofdassen – Albertkanaal, Antwerpen-Brussel en Gent-Noordfranse metropool – als absolute prioriteit worden beschouwd. Het investeringskrediet van de havens wordt met 1 miljard frank opgetrokken. Het verhogen van de onderhoudskredieten zal het

mogelijk maken om eindelijk de instandhoudingswerken op het ritme van de investeringswerken te brengen. De prioritaire investeringen in verkeersleefbaarheid en verkeersveiligheid kunnen onverminderd worden verdergezet. Ook wat de wegensector betreft, wordt gestreefd naar een betere verdeling van de onderhoudskredieten teneinde met de onderhoudswerken te kunnen volgen. De meest wezenlijke vooruitgang wordt geboekt op het beleidsterrein van het gemeenschappelijk vervoer. De dotatie aan de vervoersmaatschappijen voor de werking en het bestendigen van het vervoersaanbod wordt met een half miljard frank vermeerderd. De Vlaamse Executieve wenst de prioritaire rol die het gemeenschappelijk vervoer toebedeeld krijgt hard te maken door de investeringskredieten voor de gemeenschappelijk vervoersinfrastructuur haast te verdubbelen.

Voor een overzicht van de besprekingen die over deze beleidslijnen werden gevoerd, wens ik naar de schriftelijke verslagen te verwijzen.

Tot slot werden in de Commissie voor Financiën en Begroting ook de verslagen uitgebracht van de verschillende deelcommissies. Op de bijkomende, vaak zeer gedetailleerde vragen die dan nog door de leden werden gesteld, heeft de Voorzitter van de Executieve geduldig geantwoord waarbij hij zich vaak in de plaats moest stellen van de Ministers, bevoegd voor de specifieke materies die werden aangesneden.

Zowel de geamendeerde middelen als de geamendeerde algemene uitgavenbegroting werd met 10 stemmen tegen 2 goedgekeurd. Tevens werd de met redenen omklede motie van overeenstemming van de administratieve begroting met de algemene uitgavenbegroting goedgekeurd met 10 stemmen tegen 2.

Ik wens de diensten van de Vlaamse Raad te danken omdat ze het verslag met grote nauwkeurigheid hebben voorbereid.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben ook

Wuoi-Vanhelmont

ierslaggever van het ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991.

Dit ontwerp-decreet werd voor de t*:spreking in de deelcommissies eveneens opgesplitst naargelang de diverse materies, **dat** het b.ehandelt. Aldus heb ik de eer verslag uit te brengen over de besprekingen die in de Ctimmissie voor Financiën en Bes:roting plaats hadden.

Onderhavig ontwerp-decreet vormt het verlengstuk van **het** ontwerp-decreet houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1991. Ze vullen elkaar aan en onder:teunen elkaar.

Het ontwerp-decreet houdende begrotingstechnische bepalingen werd opgesplitst in twee delen. Titel 1 omvat de bepalingen die noodzakelijk zijn om volledige uitvoering te geven aan de nieuwe beschikkingen van de wet van 28 juni 1989 op de rijkscomptabiliteit, inzonderheid wat de begrotingsfondsen betreft.

In titel II zijn de bepalingen gegroepeerd die moeten toelaten een correcte uitvoering te verlenen aan bepaalde artikelen en beschikkingen uit **het** begrotingsdecreet. De bepalingen worden ingedeeld volgens de bevoegdheidsfeer en situeren zich op het vlak van financiën, inzonderheid nieuwe fiscale bepalingen, in de sector leefmilieu en natuurbehoud, in de sector huisvesting, de dotatie van het provinciefonds en voor de gemeenschapsmateries in de sectoren cultuur, bejaardenzorg en onderwijs.

In verband met de werkelijk begrotingstechnische bepalingen uit Titel I werd een grondig onderzoek verricht door **het** Rekenhof. De Voorzitter van de Executieve heeft omstandig geantwoord. De Executieve heeft de vereiste amendementen ingediend.

Zo wordt onder meer de oprichting geregeld van de instellingen van openbaar nut van categorie A. De middelen en de ten laste te nemen uitgaven worden vastgesteld evenals de regels betreffende **het** beheer en de werking van de parastatalen. In

dezelfde optiek worden bijzondere beschikkingen opgenomen betreffende de mogelijkheid tot het oprichten van diensten met afzonderlijk beheer, waarvoor de Vlaamse Executieve de regeling zal uitwerken.

In Titel II wordt de uitbouw van de eigen thesaurie vanaf 1 januari 1991 geregeld. Op de opmerking van het Rekenhof dat het toevertrouwen van de opdracht aan het Gemeentekrediet best zou worden geregeld langs decretale weg, werd aangevoerd dat het sluiten van een opzegbare overeenkomst te verkiezen is boven het vastleggen van die opdracht in een decreet. De Voorzitter van de Executieve heeft de aandacht gevestigd op de bijzondere regeling voor de rekenplichtigen. De aanpassing van de eigentijdse regeling van het uitschrijven van doorschrijfscheques wordt doorgevoerd. Terwijl men een zwaardere verantwoordelijkheid wordt opgelegd dan nu het geval is voor de rekenplichtigen van het Rijk, waar de Nationale Bank rekenplichtig is tegenover het Rekenhof. In de Vlaamse Gemeenschap zal het Gemeentekrediet niet rekenplichtig zijn tegenover het Rekenhof, wat een zwaardere verantwoordelijkheid zal leggen op de Vlaamse rekenplichtigen. Daartoe zullen nieuwe financiële en andere regelingen worden uitgewerkt.

Bij de fiscale maatregelen behoren de verdubbeling van de aanslagvoet van de onroerende voorheffing en de verhoging van de belasting op de automatische ontspanningstoestellen en op spelen en weddenschappen. De vooropgestelde 2 miljard frank bijkomende belasting werd bekritiseerd. Deze verdubbeling en de ermee gepaard gaande onderrichtingen aan de gemeentebesturen om hun opcentiemen te halveren worden als psychologisch fout bestempeld. De Vlaamse Executieve heeft immers op dit stuk geen gezag over de gemeenten. Er werd betoogd dat men betreffende de verhoging van de belasting op de automatische ontspanningstoestellen op een hypocriete wijze te werk gaat. Als men meent dat gokspelen niet aanvaardbaar zijn dan moet men zulks bij wet verbieden, maar niet door de belastingen op spelen en weddenschappen te verhogen.

Door de meerderheid werden een amendement van de heer Weys en een subamendement van de heer De prez aanvaard. Deze amendementen beogen een redelijker verdeling van de opbrengsten van de paardenrennen, een beperking van de verhoging van de belasting op de casino's en een verviervoudiging van de opbrengst op de automatische ontspanningstoestellen van categorie A, in casu de bingo's.

Samen met de aanvaarding van de technische amendementen van de Vlaamse Executieve werd onderhavig decreet goedgekeurd met 7 stemmen tegen **1. (Applaus)**

De Voorzitter : De heer Denys, verslaggever, heeft het woord.

De heer A. Denys, verslaggever (**op de tribune**): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, deze uiteenzetting is niet mijn bijdrage tot de algemene bespreking, maar mijn uiteenzetting als verslaggever van de middelenbegroting. Allereerst sluit ik aan bij de woorden van dank die mevrouw Duroi heeft uitgesproken tot de diensten van de Vlaamse Raad voor de manier waarop zij hebben geholpen bij het opmaken van het verslag.

Voor 1991 worden de totale middelen van de Vlaamse Gemeenschap geraamd op 376,1 miljard frank.

Het overgrote gedeelte van de middelen van de Vlaamse Gemeenschap zijn niet beïnvloedbaar door een voluntaristisch beleid en men kan deze ontvangsten als vaste ontvangsten bestempelen. Ze betreffen onder meer : het gewestelijk deel van de opbrengst van de personenbelasting voor een bedrag ten belope van 103,5 miljard frank ; het gemeenschapsdeel van de opbrengst van de personenbelasting voor een bedrag ten belope van 48,7 miljard frank ; het toegewezen deel van de BTW-ontvangsten ten belope van 176,6 miljard frank en de dotatie in verband met de buitenlandse studenten voor 318,9 miljoen frank.

Het totaal van de zo juist geciteerde

Denys

ontvangsten bedraagt 329,4 miljard frank, hetzij 87,6 procent van de ontvangsten.

Het overige gedeelte van de middelen betreffen ontvangsten waarvan de opbrengst ramingen zijn. Het zijn dus, in tegenstelling tot de vorige groep middelen, geen vaste ontvangsten.

De gewestbelastingen vertegenwoordigen 23 miljard frank. Dit is een toename met 2 miljard frank ten opzichte van 1990. Deze verhoging is het gevolg van de fiscale verhogingen die de Vlaamse Executieve wenst te nemen in verband met de onroerende voorheffing, de belasting op spelen en weddenschappen en de belasting op automatische ontspanningstoestellen.

De niet-fiscale ontvangsten stijgen van 1,3 miljard frank tot 3,8 miljard frank ingevolge onder meer een beter beheer van het patrimonium, de recuperatie van ten onrechte betaalde wedden in het onderwijs, terugvorderingen van de Europese structuurfondsen en terugvorderingen inzake economische expansiesteun.

In verband met de middelenbegroting voor 1991 wees het Rekenhof erop dat artikel 15 overbodig is. De Vlaamse Executieve diende hierop een amendement in om artikel 15 weg te laten. Het amendement werd door de Commissie aangenomen.

Het Rekenhof wees erop dat artikel 16, met betrekking tot het kunstonderwijs, afwijkt van de bestemming die aan deze middelen werd gegeven in het besluit van de Vlaamse Executieve. De Vlaamse Executieve heeft hierop een amendement ingediend om artikel 16 weg te laten. Het amendement werd door de Commissie aangenomen.

Met betrekking tot de begrotingstabel had het Rekenhof opmerkingen over de onroerende voorheffing, de gedeelde belastingen, de terugbetaling in uitvoering van de conventie met de nationale overheid inzake zeevaartpolitie, de terugbetalingen

economische expansie en industrieel onderzoek en de debet- en creditinteressen in hoofde van het autonome kasbeheer.

Voor wat betreft de onroerende voorheffing vond het Rekenhof het verantwoordingsprogramma vaak te bondig en wees er op dat de tabel van de geraamde opbrengsten niet was geactualiseerd en de concrete meeropbrengst niet was geraamd.

Inzake de gedeelde belastingen wees het Rekenhof erop dat hierbij, niettegenstaande zij het grootste gedeelte van de middelen uitmaken, geen enkele verwijzing werd gegeven naar de berekeningsmethode voorgeschreven door de financieringswet.

Betreffende de terugbetaling ter uitvoering van de conventie met de nationale overheid inzake zeevaartpolitie stelt het Rekenhof dat de conventie met de nationale overheid inzake het verhaalrecht op de Staat nog steeds niet is gesloten. Het Rekenhof wijst eveneens op het financiële nadeel dat de Vlaamse Gemeenschap lijdt door het langdurig voorfinancieren van deze exploitatiekosten.

De Executieve is het eens met de opmerking van het Rekenhof over de debet- en creditinteressen in hoofde van het autonome kasbeheer. Het amendement ingediend door de Vlaamse Executieve werd goedgekeurd.

Tijdens de algemene bespreking maakte de heer Deprez een opmerking over de Golfcrisis en de gevolgen ervan op de Vlaamse Gemeenschap.

De Voorzitter van de Executieve antwoordde hierop dat de Golfcrisis een hypothek legt op de overheidsfinanciën in het algemeen. De weerslag op de ontvangsten is echter in hoofdzaak gesitueerd bij het Rijk.

Voor wat betreft de herziening van de bijzondere financieringswet en het ristoreren van het kijk- en luistergeld stelt de Voorzitter dat bijkomend ristoreren alleen kan met een daarmee gepaard gaande bijkomende overdracht van bevoegdheden.

De heer Loones vestigt de aandacht op het toenemend aantal vennootschappen en het effect daarvan op de deelgebieden aangezien zij minder middelen uit de personenbelasting zullen ontvangen. De heer Loones vraagt eveneens of er geen alternatief kan worden uitgewerkt inzake de verhoging van de belasting op spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen. Daarnaast stelt hij de vraag of de geplande verhoging van de onroerende voorheffing wel echt nodig is.

Mevrouw Duroi-Vanhelmont verheugt zich over het feit dat de ontwerp-begroting op tijd werd ingediend. In verband met de verhoging van de onroerende voorheffing stelt zij dat deze lange tijd ongewijzigd is gebleven en dat de kadastrale perkwaat nog steeds niet is gebeurd. De correctie die de Vlaamse Executieve voorstelt vervangt gedeeltelijk de perkwaat die eerder had moeten worden doorgevoerd.

Er werden 10 amendementen ingediend door de Vlaamse Executieve ; ze werden aangenomen met 10 stemmen tegen 2.

Er werd eveneens een amendement ingediend door de heer De Seranno met de bedoeling een fonds in het kader van maatregelen voor een sociaal grondbeleid op te richten. Het voorziene bedrag in dit fonds werd gecompenseerd door een vermindering in Titel 1, lopende uitgaven, inzonderheid artikel 06.15.03, inkomsten in het kader van de planshade. Het amendement werd verworpen met 9 stemmen bij 3 onthoudingen.

Het gehele ontwerp van middelenbegroting werd tenslotte in de Commissie voor Financiën en Begroting aangenomen met 10 stemmen tegen 2. (Applaus)

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in verband met de begroting die wij thans bespreken wens ik een aantal bemerkings te formuleren, waarna ik namens mijn fractie een aantal kri-

Verhaegen

tieken en suggesties zal naar voren brengen. Ik feliciteer de verslaggevers met hun beknopte en juiste weergave van de commissiewerkzaamheden.

Mijnheer de Minister, eerst en vooral wens ik te zeggen dat wij – en ongetwijfeld alle leden van deze Raad – ons verheugen over het feit dat de Vlaamse Executieve binnen de begrotingslijnen is gebleven. Niettegenstaande de enorme behoeften en uitdagingen heeft zij haar best gedaan om zich in te passen in de algemene begrotingsproblematiek, vooral wat het netto te financieren saldo betreft, waar wij in het kader van de financieringswet een belangrijk engagement hebben aangegaan. Het toegelaten netto te financieren saldo bedraagt voor de totale overheid 405,4 miljard frank, waarvan de centrale overheid 3458 miljard op zich moet nemen en waarvan het aandeel van de Gewesten en de Gemeenschappen 59,6 miljard frank bedraagt. 31,3 miljard frank van onze normale middelen zijn, in het kader van de financieringswet, bestemd voor de afbouw van het toegelaten netto te financieren saldo. De globale middelen van de Vlaamse Gemeenschap voor 1991 bedragen 376,1 miljard frank. De uitgaven bedragen 407,9 miljard frank en het natuurlijk tekort 318 miljard frank.

Ik ben in het bezit van recente economische indicatoren van de Nationale Bank, waaruit blijkt dat het fameuze sneeuwbaaleffect is afgenomen. Het percentage ten opzichte van het BNP is geëvolueerd van 11,24 ten honderd in 1984 naar 6,5 ten honderd in 1989 en volgens de prognose gaat het naar 6,2 ten honderd in 1990. De inspanningen van de opeenvolgende Regeringen hebben dus geleid tot de afbouw van dat tekort. De negatieve elementen van dat tekort moet ik niet herhalen, daar zijn meerdere boeken over geschreven. Ik verwijs ter zake bijvoorbeeld naar het uitstekend rapport „Europese ankerpunten voor het Belgisch begrotingsbeleid” van Paul Van Rompuy.

In het advies van de SERV worden drie belangrijke positieve punten ver-

meld : ten eerste, de uitvoering van de rijkscomptabiliteit en het aanpassen van de nieuwe wetgeving, wat is gebeurd ; ten tweede, de uitwerking van de horizontale programma's, wat ook is gebeurd ; ten derde, het behouden van de vooropgestelde begrotingsresultaten. Ik ben van oordeel dat deze Executieve zich een strikte discipline heeft opgelegd in verband met de uitvoering van de begroting. Dat alles is zeer positief te noemen.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen stelde zich evenwel de volgende vragen. Heeft de Vlaamse Gemeenschap een lange-termijnvisie ? Kent men voldoende de evolutie voor de resterende acht jaar van de tienjaarlijkse termijn aangezien, op basis van de financieringswet, onze middelen toch beperkt zijn ?

Ik stel mij de vraag op welke wijze de Vlaamse Executieve zich in het algemeen begrotingsbeleid, ook van de nationale Regering, heeft ingeschreven. Laten wij niet vergeten dat één van de belangrijkste punten waarop de staatshervorming steunt, de Economische en Monetaire Unie is. Deze Executieve noch de volgendes kunnen zich veroorloven een onevenwicht te creëren tussen Wallonië en Vlaanderen. De spelregels, opgelegd door de Economische en Monetaire Unie, zullen wij op een behoorlijke wijze moeten volgen. Ter zake kan men zich de volgende vragen stellen : doen wij dat, kunnen wij dat en welke bemerkingen kunnen worden geformuleerd ?

Ik heb de meest recente economische indicatoren – deze van enkele weken geleden – nagekeken. Ik ga hier niet alle cijfers citeren omdat dit ons te ver zou leiden, ik trek slechts enkele besluiten.

In 1990 dalen de privé-investeringen. In 1989 bedroegen die investeringen 1,7 ten honderd en in 1990 1,5 ten honderd. De privé-consumptie stijgt aanzienlijk, met name van 2,5 ten honderd naar 2,7 ten honderd, daar waar die in 1988 slechts 1,9 ten honderd bedroeg.

De overheidsinvesteringen dalen voortdurend. Hier is trouwens reeds meermaals gezegd dat wij onvoldoen-

de investeringen op de begroting kunnen inschrijven.

De werkloosheidsgraad daalt voortdurend. Wanneer men de Europese gezondheidsindex als basis honderd neemt dan hebben wij honderdzestien. Men kan dus niet zeggen dat wij ons in een economisch slechte situatie bevinden. Tot 1989 hebben wij in een uitstekende economische situatie geleefd. Dit heeft zeker bijgedragen tot een versnelde afbouw van het netto te financieren saldo. Wij kwamen van 11 ten honderd en staan nu aan 6 ten honderd.

Ik vind het noodzakelijk dat wij blijven deel uitmaken van deze Economische en Monetaire Unie. Mij steunend op het werk van Paul Van Rompuy van februari 1990 wil ik enkele vaststellingen maken.

Voor een duurzame economische groei moet men voldoende ruimte laten voor kapitaalvorming, zowel privé als publiek. Op dit ogenblik legt de overheid nog steeds teveel beslag op het privé-sparen. Dit stemt tot ongerustheid. Wij moeten komen – dit geldt zeker op het Europese vlak maar men kan het ook vertalen op binnenlands gebied – tot een zeer intensieve coördinatie van onze financiële en economische politiek tussen Vlaanderen en Wallonië. Dit zijn gegevens die wij niet uit de weg kunnen gaan, niet alleen op het economische vlak maar ook niet voor de totaliteit van de begroting.

Bijzonder belangrijk is dat de besparingen op de consumptie, die wij jaar na jaar leveren over alle Executieven heen, op dit ogenblik een zodanig niveau hebben bereikt dat verder besparen niet meer mogelijk is zonder de behoorlijke werking van het bestuursapparaat in gevaar te brengen. Niet alleen nationaal maar ook in Vlaanderen vergt een behoorlijke werking van de overheid grote financiële inspanningen zodat de vraag kan worden gesteld of nog meer kan worden bespaard in gezagsdepartementen zoals de administratie, het wetenschappelijk onderzoek en de subsidiëring van de gemeenten. Het is dan ook een belangrijke uitdaging uit te maken welke prioriteiten in de toekomst moeten worden gelegd.

Verhaegen

De laatste jaren heeft zich een belangrijke vermindering van de rentelasten voorgedaan. Wat zal er echter gebeuren wanneer bijvoorbeeld in het jaar 1991 de rentelasten opnieuw zouden stijgen? Tot op heden was de Vlaamse Executieve nog niet verplicht leningen aan te gaan. Waarschijnlijk zal zulks volgend jaar wel het geval zijn. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt.

België is een klein land, afhankelijk van vele externe factoren en meestal onvoorspelbare elementen zoals bijvoorbeeld een verhoging van de lasten. Moeten de inspanningen voor overheidsinvesteringen worden opgevoerd ten koste van transfers aan ondernemingen en gezinnen? Dit is een vraag die voor ieder van ons belangrijke consequenties kan hebben. Ik stel deze vraag aan het adres van de Executieve. Bepaalde transfers naar gezinnen – en ik denk hier meer bepaald aan welzijnzorg – zijn zo groot dat deze vraag ook niet met ja of neen kan worden beantwoord.

Ik meen dat wij hierover ernstig moeten nadenken. Op de overheidsinvesteringen kan niet meer worden bespaard. Ook de gemeenten kunnen geen behoorlijk beleid meer voeren wanneer hun financiële situatie niet gezond blijft. Wanneer men de statistieken erop naleest, wordt inderdaad de situatie van de gemeenten volgend jaar minder gezond. Het alternatief zou er kunnen in bestaan de transfers naar ondernemingen en gezinnen af te bouwen. Bepaalde sectoren worden echter nog altijd onvoldoende gefinancierd. Ik denk bijvoorbeeld aan welzijnzorg, kansarmoede en vooral de kosten van de veroudering van onze bevolking. Wat de rustoorden betreft, moeten inderdaad steeds meer mensen – momenteel 30 ten honderd – bij het OCMW aankloppen omdat zij over onvoldoende financiële middelen beschikken om de stijgende kosten van de rustoorden te betalen. Dit is een vraag op lange termijn waarvoor wij niet onverschillig kunnen blijven.

Op het begrotingstechnische vlak vind ik de grootscheepse schoonmaak in de fondsen een goede zaak.

De verborgen financieringen uit het verleden worden nu in de begroting zelf opgenomen. Inderdaad, zoals de verslaggever erop heeft gewezen, staan zij nu duidelijk ingeschreven in de begroting.

Dit neemt niet weg dat wij ons toch zorgen maken over twee begrotingstechnische aspecten. De debudgettering van vóór de staats hervorming zijn weliswaar verdwenen. Huisvesting bijvoorbeeld is nu in de begroting opgenomen. De debudgettering die vanaf 1990 zijn ontstaan, worden verder gezet. Ik denk meer bepaald aan de Dienst voor Schoolgebouwen, GIMVINDUS, de vrije universiteiten, het Investeringsfonds en de rijksuniversiteiten. Wij dienen ons vooral te bezinnen over dit reële probleem in onze begroting en we moeten ervoor zorgen dat wij deze zaken niet voor ons uitschuiven, aangezien wij ermee zullen worden geconfronteerd op het ogenblik van de afschrijvingen, die ingevolge de rentelast zullen stijgen.

Mijnheer de Voorzitter, in de begroting vind ik twee belangrijke klemtonen terug, met name de welzijnzorg en de milieu-aangelegenheden. Alleen daarover wens ik enkele cijfers te citeren.

De uitgaven voor gezins- en welzijnzorg stijgen in 1991 met bijna 20 ten honderd. Voor de integratie van de kansarmoede wordt 1 miljard 128 miljoen frank voorzien. Er werd bijgevolg een grote inspanning geleverd om aan deze groeiende behoefte te voldoen. Ik ben het daar volkomen mee eens, maar ik vraag mij af of wij in de toekomst voor deze sector niet nog meer zullen moeten doen.

Verleden week hebben wij een uitgebreide bespreking gevoerd nopens de milieuproblematiek. De Executieve voorziet daar een stijging van de beleidsruimte met 39 ten honderd in 1990, dat is een stijging van 122 ten honderd vergeleken met 1988. Er werd dus via de begroting een enorme financiële inspanning gedaan voor de milieuproblematiek. Bij de milieueffingen is er 5,8 miljard voorzien. De normale begrotingskredieten ondergaan een stijging van 10 ten honderd ten opzichte van 1990 en

18,6 ten honderd ten opzichte van 1988.

Op enkele belangrijke elementen van deze milieu-inspanningen wens ik de nadruk te leggen. In 1991 zal het MINA-fonds over 9,4 miljard frank machtigingen beschikken, waarmee wij een effectief nieuw milieubeleid kunnen voeren. Het gaat hier vooral om een groot investeringsprogramma inzake de waterzuivering en ter realisering van het Afvalstoffenplan. Wij hebben verleden week – door de goedkeuring van het decreet bestuurlijk beleid – de mogelijkheid geschapen tot reorganisatie van de Vlaamse milieu-instellingen, met name voor OVAM en de waterzuiveringsmaatschappij. Ook Aquafin is ter zake aan bod gekomen. Het is een feit dat wij ondanks de voorziene 9,4 miljard frank over onvoldoende financiële middelen beschikken om dat vanuit de overheid te financieren.

In verband met de overige begrotingsposten stellen wij vast dat de uitgaven voor onderwijs trager groeien dan de globale uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap. Het gaat hier om een belangrijke begrotingspost die 45,9 ten honderd van onze totale uitgaven bedraagt. De beleidsaccenten inzake onderwijs betreffen de herwaardering van de leerkrachten, evenals praktische hervormingsplannen in alle sectoren. Dit is een zeer belangrijk maar ook moeilijk probleem voor de Vlaamse Gemeenschap.

Tot de aanwezige collega's wil ik mijn grote voldoening uitdrukken over het feit dat de Minister van Cultuur erin is geslaagd het bibliotheekwerk een definitieve structuur te geven. Het decreet ter zake zullen wij over enkele dagen goedkeuren. Het werd trouwens unaniem in de Commissie voor Cultuur goedgekeurd. Ik wil zeer speciaal wijzen op de zeer grote inspanning die Gaston Geens, als Minister van Financiën, op dat vlak heeft geleverd. Ik wil hem daarvoor danken, te meer omdat hij een heel belangrijke beslissing heeft genomen – die nodig was vooraleer een akkoord tussen de vier fracties en de Minister van Cultuur kon tot stand komen, namelijk – ik herinner hem meteen aan zijn belofte – dat gedu-

Verhaegen

rende de eerstvolgende vier jaar voldoende financiële middelen zullen worden vrijgemaakt om de doelstellingen uit voornoemd decreet te kunnen realiseren. Collega's, het is geen lichtzinnige, noch een eenvoudige belofte, aangezien ze belangrijke gevolgen voor de komende jaren met zich brengt.

Wij spreken zeer veel over het teloorgaan van de leescultuur. Tijdens één van de besprekingen in de Nederlandse Taalunie is het mij dan ook opgevallen welke enorme inspanning Nederland levert om de leescultuur door een grootse campagne opnieuw aan te wakkeren. De Vlaamse Gemeenschap mag daar tegenover evenmin onverschillig zijn. Financiële middelen zijn nodig om op een ernstige, geprogrammeerde en wetenschappelijk onderbouwde wijze een beleid ter zake te voeren. Bijgevolg moeten wij ook in elke gemeente beschikken over de infrastructuur – dus bibliotheken – om de resultaten van een gelijkaardige campagne op te vangen. Dit is niet alleen een uitdaging voor deze begroting, maar ook voor de begrotingen van volgende jaren.

Het vroegere in het BRT-decreet vermelde engagement om 6,9 miljard frank aan deze instelling toe te kennen, wordt thans gerealiseerd.

Ik verheug mij erover dat er inzake huisvesting 1 miljard wordt toegekend aan woonnoodgebieden. Nochtans blijft huisvesting een groot zorgkind. Dat weten allen die ooit lid waren van de Executieve en alle fractieleiders die de bespreking dienaangaande jaar na jaar hebben gevolgd.

Ik ben zeer tevreden over de inspanningen geleverd voor monumenten- en landschapszorg. De beleidskredieten worden van 220 miljoen frank verhoogd tot 979 miljoen frank – dit is nagenoeg 1 miljard frank – en de betaalkredieten worden verhoogd van 165,3 miljoen frank tot 593 miljoen frank wat een verviervoudiging is. Monumentendag 1990 boekte een groot succes en toonde aan dat het publiek gevoelig wordt voor deze problematiek. Men wil wat cultureel waardevol is behouden. Misschien

zullen wij de helft van de beschermde monumenten op de lijst moeten schrappen en zal in ieder geval de procedure moeten worden versneld. Het heeft immers geen zin om een gebouw als monument te beschermen en het dan te laten verkrotten bij gebrek aan financiële middelen. Dat is frustrerend voor de beleidsmensen en voor hen die het beschermde gebouw als monument moeten aanzien.

Een beleid voeren dienaangaande kan de Vlaamse Raad niet alleen. Ik heb reeds in de Senaat een paar initiatieven genomen en ik hoop dat hetzelfde ook kan in de Kamer. Zo zou men bijvoorbeeld belangrijke fiscale maatregelen kunnen nemen die het behoud van monumenten en landschappen beogen. Immers, zelfs met de peulschil van een miljard frank kredieten kunnen wij niet realiseren wat nog op de agenda staat. Bijgevolg moeten alternatieve financieringen dergelijke inspanningen bekostigen.

Ik ontken hiermee niet dat de verviervoudiging van de begroting door de Executieve een cultureel en esthetisch meldenswaardig initiatief is. Daarenboven is het ook economisch van belang. Het gaat hier met name om een arbeidsintensieve sector.

Inzake het gedeelte economie meen ik dat de verhoging van de kredieten voor de middenstandsopleiding, de GOM's en het exportbeleid positief is. Zeer belangrijk is ook het krediet dat voorzien wordt voor de impulsgebieden, zoals Meetjesland, Heist-op-den-Berg en Willebroek. Dit nieuwe initiatief komt ten goede aan streken die geen crisisgebieden zijn, maar waar de economische bedrijvigheid toch wel problemen geeft. Met deze kredieten zal bijvoorbeeld mijn streek, Willebroek, een kans krijgen om een ruime creativiteit aan de dag te leggen inzake de te nemen maatregelen en dit in samenwerking met alle sociale groeperingen, de beleidsmensen en de gemeentebesturen.

De wijze waarop wij dat in alle openheid kunnen realiseren zonder ons te vergalopperen in vaststaande slogans en economisch vastgeroeste structuren, zoals die in bepaalde streken aanwezig kunnen zijn, is natuurlijk

een uitdaging. Ik wens hier even nader op in te gaan. Wij hebben een conjunctuurgevoelige Vlaamse economie. Dat is zo. Daarenboven kennen wij een groeiende internationalisatie. Ook dat zijn elementen die gevoelig liggen. Bovendien werden de richtlijnen voor de economische expansie hervormd. Daar heeft de Minister van Economische Zaken een totaal nieuwe visie gecreëerd. Dit is ongetwijfeld positief en stimulerend voor de technologie en voor het milieu. Ter zake wens ik echter een paar bedenkingen te formuleren en vragen te stellen.

Ik was ten eerste onder de indruk van een toespraak van professor Moesen, enkele weken geleden, die op een schitterende wijze een diagnose heeft gesteld en heeft aangetoond waarom wij in een dergelijke moeilijke financiële situatie zijn gekomen, meer bepaald op het vlak van de begroting. Hij heeft de klemtoon gelegd op het gevaar van de stijgende rentelasten en de oorzaken aangeduid: een derde rentelasten, subsidies aan bedrijven en toelagen aan de sociale zekerheid. Dat waren zijn drie grote uitgangspunten om de moeilijke financiële situatie van de jongste tien à vijftien jaar te analyseren.

De investeringen vanuit de overheid in de bedrijven zijn daarvan een element. Dat was ook één van zijn vragen. Ik heb daarover de jongste tijd heel wat gelezen en ik wens samengevat het volgende te zeggen. Middelen die voor steun aan bedrijven worden uitgetrokken moeten volgens de meeste auteurs begrensd zijn in de tijd en bestemd zijn voor bepaalde bedrijven en regio's. Ik denk hierbij onder meer aan het boeiende boekje „Vennootschap en fiscus” van d'Alcantara waarin een totaal nieuwe visie wordt uiteengezet.

Ten tweede, die middelen moeten in elk geval marktdistorsies vermijden. Ik ben het hier niet mee eens, maar ik geef een stelling.

Ten derde, diezelfde principes moeten integraal voor de KMO's gelden.

Ten vierde, men kan niet genoeg middelen voorzien voor Research en Development-afdelingen in de bedrijven, ook voor de milieuproblema-

Verhaegen

tiek. Daar wordt zelfs gezegd dat wat nu in België wordt gedaan niet meer aan bod komt en dat er een internationalisering is van het wetenschappelijk onderzoek. Waar gaan wij in de grote wetenschappelijke projecten Vlaanderen terugvinden ?

Zij pleiten voor een volledige afbouw van de overheidsinvesteringen in de bedrijven, ook in de KMO's, behalve voor het wetenschappelijk onderzoek en voor het milieu. Deze stellingname is volgens mij volkomen gerechtvaardigd voor de grote bedrijven. Ik onderschrijf dan ook volledig de richtlijnen van Minister De Batselier voor de grote ondernemingen.

Ik wens echter even uw aandacht te vragen voor de specifieke situatie van kleine bedrijven, ook vanuit praktische ervaring. Vooraf verwijs ik naar een studie van de Nationale Bank, „Evolutie van de resultaten en de financiële structuur van de ondernemingen”. Het betreft hier een heel interessant document. Uit deze studie blijkt, dat in de kleine bedrijven de financiële structuur nagenoeg niet wijzigt. Zij boeken betere resultaten maar die zijn uitsluitend te wijten aan een grotere omzet, een betere werking, aan het beter zaken doen voor het betrokken jaar. In tegenstelling dus tot de grote bedrijven heeft dat niets te zien met de afbouw van de financiële lasten naar buiten uit of met het meer opbrengen van de financiële mogelijkheden in het bedrijf zelf. Er is een wereldwijde kloof tussen de financiële structuur van een groot en van een klein bedrijf.

De financiering van kleine bedrijven is zeer specifiek. In de meeste kassen voor beroepskrediet variëren deze kredieten van 500.000 frank tot 2 miljoen frank en maximaal 4 miljoen frank. De kosten verbonden aan het toekennen van kleine kredieten zijn relatief hoog. Inderdaad, voor een krediet van 50 miljoen frank zijn het administratief werk, de rendabiliteitsstudie en de risicoberekening dezelfde als voor een krediet van 500.000 frank. Kleine bedrijven beschikken echter niet over de vereiste apparatuur en de mogelijkheden om dat werk op dezelfde wijze te kunnen

uitvoeren. Ik blijf dan ook uw aandacht vragen voor het grote verschil tussen financiering van KMO's en financiering van grote bedrijven. Gebrek aan inzicht in de eigen financiële structuur en teveel aandacht voor het fiscaal aspect ten nadele van het financieel aspect zijn dikwijls de oorzaak waarom dergelijke ondernemingen ten gronde gaan. Een initiatief van de overheid op het vlak van de financiering moet dus op een andere manier worden benaderd indien men wil voorkomen dat de steun aan bedrijven wordt ontwricht.

Mijn standpunt wijkt dus af van de visie die verschillende economen de jongste tijd hebben ontwikkeld. Ik heb er enkele geciteerd. Wat zij schrijven is zeer boeiend maar ik kan niet akkoord gaan met hun visie op de financiering van de KMO. Ik denk hier onder meer aan het immense probleem van de opvolging. De financieringsmogelijkheden houden daar geen rekening mee en onze wetgeving is ter zake niet adequaat. Wel werden enkele belangrijke wijzigingen in de nationale wetgeving aangebracht om de continuïteit van de bedrijven te waarborgen. Dit haalt echter niets uit indien het niet gepaard gaat met een aangepaste financiële omkadering.

De overdracht van technologie is een ander probleem. De steun die op dit vlak wordt verleend, moet worden herzien om te vermijden dat nog langer sinterklaasgeschenken worden uitgedeeld. Hetzelfde probleem rijst op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek. Sommige bedrijven gebruiken hun subsidies voor wetenschappelijk onderzoek louter voor de instandhouding van zeer klassiek onderzoek.

De kleine bedrijven hebben geen toegang tot de know-how van de universiteiten en van de grote laboratoria. Bovendien zijn zij financieel niet in staat om zelf diepgaand wetenschappelijk studiewerk te verrichten.

Wij moeten een meer dan normale belangstelling aan de dag leggen voor het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. De bevoegdheden ter zake zijn erg versnipperd. Kleine bedrijven kunnen onmogelijk aan diep-

gaand wetenschappelijk onderzoek doen. Wij moeten daarom alles in het werk stellen om de overdracht van nieuwe technologieën en van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek naar de KMO's toe te stimuleren. De kleine bedrijven moeten wat dit betreft op een andere manier worden benaderd dan de grote bedrijven.

Ik kom nu tot de binnenlandse mogelijkheden. Het Investeringsfonds is weliswaar verviervoudigd maar daarmee is niet alles gezegd.

De investeringskredieten voor de gemeenschappelijke vervoersinfrastructuur worden verdubbeld. 800 miljoen frank wordt uitgetrokken voor de verkeersveiligheid. De investeringskredieten voor de havens worden met 1 miljard frank opgetrokken. Het SIGMA-plan zal versneld worden afgewerkt. Dat zijn allemaal uitstekende beslissingen.

Tenslotte wil ik mijn betoog afronden met een aantal aandachtspunten voor de lange termijn en die voor de Executieve zeker een grote uitdaging betekenen. Ik som ze eken op : het milieubeleid, de bestrijding van de armoede en het racisme, het anticiperen op de vergrijzing, het cultuurbeleid en het veranderend vrijetijdspatroon. Het zal inderdaad niet gemakkelijk zijn om samen met Nederland uit te maken op welke wijze wij onze Nederlandse cultuur kunnen uitdragen in een verenigd Europa. Andere aandachtspunten voor de toekomst zijn dan nog : de internationale en Europese opstelling van de Vlaamse Gemeenschap met een eigen gelaat, het wetenschappelijk onderzoek en de versterking van de lokale autonomie via decentralisatie.

Volgens mij moet het milieuprobleem worden benaderd vanuit de constatactie, of wij dat nu willen of niet, dat de produktie van materiële goederen zal blijven toenemen. Volgens mijn fractie moet in de toekomst alle aandacht gaan naar een milieuvriendelijke produktie. Wij moeten het principe de vervuiler betaalt verder toepassen, de nadruk leggen op de verantwoordelijkheid en de milieueffingen nog verder verfijnen.

Tijdens de voorbije zitting heeft onze Raad zeker wat gedaan voor de be-

Verhaegen

strijding van de armoede. Ik denk aan het decreet betreffende de bijzondere jeugdzorg, het gevoerde beleid ten opzichte van personen met een handicap en de maatregelen ter bestrijding van de kansarmoede. In dit verband verwijs ik ook graag naar het Welzijnscongres dat enkele weken geleden werd gehouden. Wij mogen niet uit het oog verliezen dat de vergrijzing van de bevolking loodzwaar zal doorwegen op onze begroting. In het jaar 2040 zal een derde van de bevolking ouder zijn dan zestig jaar en het aantal bejaarden van meer dan 80 zal ook flink zijn toegenomen. Gelukkig zullen wij er fysisch beter aan toe zijn. Om bejaarden langer fit te houden, zowel mentaal als fysisch, moet het wetenschappelijk onderzoek worden gestimuleerd. Bij deze gelegenheid wil ik er ook op wijzen dat vier op tien bejaarden – van de 45.000 opgenomen in onze 709 rusthuizen – zwaar zorgbehoevend zijn. Over enkele jaren zal dat aantal opgelopen zijn tot de helft. Op het ogenblik is slechts vijf ten honderd van de bejaarden opgenomen in een rusthuis. Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik beschouw het probleem van de bejaarden als een tijdbom die in de toekomst wel eens zou kunnen ontploffen. En dan heb ik nog niet alles gezegd. Dertig ten honderd van de bejaarden ontvangt steun van het OCMW. 20.000 personen staan op wachtlijsten. Er is een tekort aan bedden. Ik vind het zeer belangrijk dat de Vlaamse Executieve en ook de Vlaamse Raad ter zake hun verantwoordelijkheid nemen.

Voor het uitdragen van de Vlaamse cultuur en de Nederlandse taal in Europa lijkt een hervitaliseren van wat in het kader van de Taalunie gebeurt, mij nuttig. Vlaanderen moet internationaal zijn gelaat laten zien.

Verder hoop ik dat het in de – door de Executieve geïnstalleerde – Commissie Decentralisatie tot een open gesprek komt waarbij zowel de Executieve als de gemeenten de kans krijgen naar een gemeenschappelijk beleid te streven. Het zou erg zijn mocht alles opnieuw worden gecentraliseerd in Brussel. Wij zouden daardoor de gemeenten, die toch de

basis zijn van de democratische opbouw van onze stelsels, onrecht aandoen. Ik pleit voor een versterking van deze decentralisatie.

Mijnheer de Voorzitter, ik dank u voor uw jarenlange inspanning, alsook voor uw zorg voor deze begroting. U hebt één van de minst prettigste functies. U moet uw collega's zeggen wat er niet kan. Wij brengen waardering op voor de ernst waarmee u reeds vele jaren voor dit begrotingsbeleid zorgt, met de harde hand, niet van een gewone, maar wel van een zeer strenge huisvader. Het is in de politiek en zeker voor het financieel beleid de enige weg om te bewandelen.

Als fractieleider vraag ik ook uw aandacht voor de punten die wij naar voor hebben gebracht.

Tevens vraag ik enige ruimte voor de indiening van de decreten. Als de decreten op tijd worden ingediend krijgen wij de kans ons werk op een behoorlijke wijze te doen. Wij willen dat doen en de Commissies werken uitstekend. Ik hoop tevens dat vóór eind januari een reflectieperiode zal zijn ingebouwd, zodat wij nadenktijd krijgen voor het treffen van de beslissingen. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, van deze begrotingsbespreking wens ik niet alleen gebruik te maken om de begroting 1991 te bespreken, maar tevens om de begrotingsjaren 1989, 1990 en 1991 te evalueren.

Waarom deze meerjarenevaluatie ?

Eerst en vooral omdat dit de periode is waarvan de politieke verantwoordelijkheid ten volle kan aangerekend worden aan de tandem Geens/De Batselier, de CVP-socialistische meerderheidscoalitie sedert de recente staats hervorming.

Ten tweede, omdat een meerjarenoverzicht noodzakelijk wordt sedert deze coalitie méér en méér gebruik maakt van debudgetteringstechnieken, waardoor het begrotingseffect

van bepaalde beleidsbeslissingen bijna onzichtbaar gespreid wordt over meerdere jaren.

Ten derde, de politieke situatie wordt zo vertroebeld door al of niet derde fase-scenario's dat het hoogstwaarschijnlijk de laatste keer wordt dat wij een begroting in de Vlaamse Raad bespreken alvorens er nieuwe verkiezingen komen.

Minister G. Geens : Mijnheer Denys, u moet niet zo pessimistisch zijn.

De heer A. Denys : Mijnheer de Minister, ik ben geen pessimist, noch optimist, maar wel een realist. Als ik de verklaringen lees omtrent de derde fase, ben ik geen pessimist als ik zeg dat het hoogstwaarschijnlijk de laatste keer is dat wij de kans krijgen – alvorens er nieuwe verkiezingen komen – te praten over de begroting van de Vlaamse Raad.

De balans van dit driejarig begrotingsbeleid is op zijn zachtst uitgedrukt volledig in tegenspraak met de beloftevolle uitspraken die werden gedaan bij de goedkeuring van de financieringswet en op het ogenblik dat het regeerakkoord tot stand kwam. De financieringswet zou voor Vlaanderen een periode inluiden van melk en honing.

Wij zouden bonussen krijgen en er was zelfs sprake dat door deze financieringsregeling Vlaanderen financieel zo sterk zou komen te staan dat er sprake kon zijn van een regionale fiscale verlaging. Mijnheer Van Rompuy, ik herinner mij zeer levendig deze discussie in de betrokken Kamercommissie, die trouwens terug te vinden is in het verslag van de financieringswet : de Franstaligen vreesden zelfs dat door dit systeem Vlaanderen in die mate bepaalde belastingvormen zou kunnen verlagen dat er uiteindelijk gevaar zou zijn voor zware concurrentievervalsing. Om dit op te vangen werd voorzien in een overlegprocedure voor het wijzigen van de gedeelde belastingen. Men vreesde dat Vlaanderen bevoordeeld zou zijn door de bonussen.

Hoe ontvullend is de vaststelling amper drie jaar later ? Er is geen belastingverlaging. Integendeel, er zijn 10 miljard frank meer belastingen via

Denys

allerlei milieueffingen, onroerende voorheffing en superbelastingen op de spelen en weddenschappen. Er is geen schuldafbouw. Er zijn wel 60 miljard frank nieuwe bijkomende Vlaamse schulden. Er is geen vermindering van de debudgetteringen. De optelsom over de drie voorbije jaren geeft 42 miljard frank nieuwe prefinancieringen buiten begroting te zien die nu al de toekomstige bonus- en volledig hebben opgesoupeerd en die bovendien de aanzet vormen voor een toekomstige schuld die in het jaar 2000 een Vlaamse rentesnieuwbal zal veroorzaken.

Tot nu toe stonden wij alleen met deze thes. Vandaag is het net andersom. De Vlaamse Regering staat vandaag alleen om nog te zeggen dat dit niet het geval is. De SERV, wiens norm niet de onze is omdat hij lakser is, zegt zelf dat het huidige begrotingsbeleid fataal is voor de Vlaamse financiën in de volgende jaren.

Maar niet alleen de SERV zegt dit. In afzonderlijke mededelingen hebben de twee anti-polen, namelijk zowel het VEV als de vakbonden, laten weten dat zij niet akkoord gaan met het begrotingsbeleid en dat zij er brandhout van maken. Merkwaardig is dat de vakbonden dit niet hebben gedaan vanuit een kortzichtige visie dat er meer moest worden uitgegeven en dat siert hen. Neen, ook zij klagen dat het tekort te groot is, dat de debudgetteringen eveneens te groot zijn en dat er een gebrek is aan prioriteitenpolitiek.

De Vlaamse Regering staat in Vlaanderen, samen met haar parlementsfracties, alleen om haar begrotingsbeleid te verdedigen.

Er is geen enkele verontschuldiging voor dit beleid. De grote tekorten, de nieuwe schuldvorming en het doorbreken van de fiscale stop op Vlaams niveau is niet het gevolg van een plotse daling van de middelen of van een gebrekkige groei, zoals dat wel het geval was in de periode 1982-1987 toen er bijna geen economische groei was. In bepaalde jaren bedroeg die zelfs maximum slechts drie ten honderd. De middelen groeien met meer dan 7,1 ten honderd. Ik herhaal

dat er geen enkele verontschuldiging is voor de nieuwe tekortenpolitiek.

Dit illustreert op een perfecte wijze het verschil in begrotingsbeleid tussen de christendemocratisch-liberale coalitie van het begin van de jaren tachtig en de huidige coalitie tussen de christendemocraten en de socialist.

Vroeger werd er gesproken van sanering, besparing, interne verschuiving en het werken met prioriteiten binnen de begroting. Dat is allemaal uit het jargon van de huidige meerderheidscoalitie geschrapt. Die termen zijn vervangen door groeisectoren, heffingspolitiek, selectieve fiscale verhoging en aanvaardbare en toelaatbare tekorten. Men probeert geruisloos de terminologie van het eigen regeerakkoord uit te hollen.

De heer Verhaegen beweerde dat men binnen het natuurlijk tekort bleef. Welnu, dit begrip dat wel in het regeerakkoord is vermeld wordt echter niet meer aangenomen in deze begroting maar wordt vervangen door de term aanvaardbaar tekort. Onder natuurlijk tekort verstaat men wat men volgens de financieringswet minder krijgt inzake bevoegdheids-overdracht. Het natuurlijk tekort was voor 1991 geraamd op ongeveer 28,3 miljard frank. Het tekort waarmee wij in deze begroting worden geconfronteerd bedraagt 31,8 miljard frank officieel, plus 15,7 miljard frank gedebudgetteerd, of 47,5 miljard frank. Het is de heer Geens die deze gegevens vrij gaf in de Commissie. Dit alles is dus flagrant in tegenspraak met het regeerakkoord van de CVP-SP-VU-coalitie.

Dit regeerakkoord wordt ook op een ander vlak ondermijnd. Men zou de uitgaven gelijklopend laten evolueren met de middelen die getransfereerd worden via de financieringswet. Wij stellen echter vast dat reeds twee jaar na mekaar één ten honderd méér wordt uitgegeven dan de evolutie van de dotaties via de financieringswet, die toch ongeveer 90 ten honderd van de middelen betekenen.

Het vroeger begrotingsbeleid wordt volledig verlaten, het eigen regeerakkoord wordt niet gerespecteerd en de

toekomst wordt zwaar gehypothekeerd.

Het is trouwens verrassend hoe vlug wij in Vlaanderen grijpen naar nieuwe fiscaliteit via nieuwe heffingen en nieuwe belastingen. Onze Franstalige collega's, die nochtans veel meer moeilijkheden kennen dan wij, weigeren een eigen regionale fiscaliteit in te voeren. Ik wil zeker hun houding niet goedkeuren, want ze hebben ook een gebrek aan moed om te saneren of nieuwe prioriteiten te leggen, maar ze weigeren toch om nieuwe vormen van fiscaliteit op te leggen.

Wat ze doen is niet fraai en gevaarlijk. Inderdaad, zij sluiten akkoorden waarvan ze hopen de rekening naar de nationale kas te kunnen doorsturen. In het jargon heeft dat de naam gekregen : het verder doorstorten van het kijk- en luistergeld.

Ik denk dat één van de meest historische en belangrijkste zaken die we ooit hebben gedaan in de Vlaamse Raad het goedkeuren is van een door de PVV voorgestelde anti-wafelijzer-resolutie, een resolutie waarbij voor de eerste maal de gehele Vlaamse volksvertegenwoordiging aan de leden van de nationale Regering en de Vlaamse Regering liet blijken dat het nu gedaan moest zijn met compensaties. Het is mijn overtuiging, dat indien deze resolutie niet was goedgekeurd, de volledige ristornering van het kijk- en luistergeld reeds lang een voldongen feit zou zijn.

Mijnheer Van Grembergen, het verast mij dat uw partij de eerste is om af te haken. Uw houding ter zake, net zoals die van Begrotingsminister Schiltz, verontrust mij ten zeerste. Dit betekent het doorbreken van het Vlaams anti-wafelijzerfront.

Ik begrijp de zenuwachtigheid van de Volksunie in verband met de blokkering van de derde fase, maar dat dossier aangrijpen als lokmiddel om de Franstaligen tot spoed aan te zetten is volgens mij een onvergeeflijke en onverantwoorde Vlaamse toegeving.

De heer P. Van Grembergen : Collega Denys, mag ik u doen opmerken dat er van verdere ristornering geen sprake kan zijn in deze periode.

De heer A. Denys : Collega Van Grembergen, ik meen dat u de beslissing niet goed heeft begrepen. Zij komt erop neer dat de begroting voor 1991 was opgemaakt, maar dat het opnieuw ter sprake zou komen bij de opmaak van de begroting 1992, dus tijdens de zomer van 1991. Uw voorman, de heer Schiltz, gesteund door zijn partijbureau, heeft aangekondigd voorstander te zijn van verdere riorstering van het kijk- en luistergeld, dit als lokmiddel – de Egmontperiode indachtig – om de Franstaligen iets te geven om toch maar werk te willen maken van de derde fase. Vanuit Vlaams oogpunt vind ik dit een onvergeeflijke toegeving.

De heer P. Van Grembergen : Ik zal daarop straks antwoorden.

De heer A. Denys : Ik hoop het.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, cijfers zeggen veel over een begroting, maar uiteraard niet alles.

De ombuiging van een Vlaams zuinigheidsbeleid naar een expansief uitgavenbeleid bekomert en bevreest ons. Het betekent automatisch dat het overheidsbeslag, de impact van de overheid op de Vlaming en het maatschappelijk leven in Vlaanderen, steeds groter wordt, wat uiteraard volledig haaks staat op de kern van de revolutie in de Oostbloklanden.

– **De heer M. Olivier, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

Als de president van Tsjecho-Slowakije, de heer Havel, zegt dat het socialisme dood is, dan moet dit ons tot nadenken stemmen. Mijnheer Havel is geen conservatief, is geen elitaire wereldvreemde, is zeker niet a-sociaal. Mijnheer Havel is iemand uit het gewone volk die begrepen heeft dat alleen een markteconomische aanpak, met zo weinig mogelijk overheidsbemoeienis en zoveel mogelijk privatiseringen en vrije concurrentie, een maatschappij tot stand kan brengen waar zoveel mogelijk mensen de grootst mogelijke welvaart kunnen krijgen. Er is geen enkel systeem perfect, maar het wordt nu toch tijd – zeker na de recente gebeurtenissen – dat iedereen begint te beseffen dat alleen liberale recepten kunnen lei-

den tot een meer welvarende maatschappij. Ook op het vlak van een beter leefmilieu is dat het geval. (**Onderbreking door de heer P. Van Grembergen**)

Op het vlak dat zij nu voorstellen gaan ze veel verder. Zij privatiseren veel meer. Zij weten dat alleen die radicale hervorming hen een maatschappijbeeld kan geven waarin zo veel mogelijk mensen over zo veel mogelijke welvaart beschikken.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer Denys, u zegt zinvolle dingen maar u mag toch niet overdrijven.

De heer A. Denys : Ik overdrijf niet, ik vind alleen dat dit moet worden gezegd. U stelt dit voor als overdrijving, maar wanneer men dit op het terrein nagaat stelt men vast dat het nog veel verder gaat.

De heer E. Van Rompuy : Het overheidsbeslag neemt toe. Dat betekent volgens u dat de overheidsuitgaven sneller stijgen dan de groei van het BNP in Vlaanderen.

De heer A. Denys : Dat is inderdaad juist.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Denys, u moet mij dat maar eens uitleggen op basis van de financieringswet, als u dat kan.

De heer A. Denys : Er wordt nu in Vlaanderen een begroting opgemaakt waarbij de uitgavengroei meer dan 7 ten honderd bedraagt. Wanneer wij zo voortwerken zullen wij, bij de minste daling van de economische groei en dus bij een minder vlug stijgen van het BNP, opnieuw belanden in de situatie van vóór 1982, waar 63 ten honderd van het BNP door de overheid in beslag werd genomen. Tussen 1982 en 1987 werd dit geleidelijk aan verminderd tot 53 ten honderd. Vandaag kan dit pas worden gestabiliseerd omdat wij tussen 1982 en 1987 een enorme groei van het BNP hebben gekend. Toch zijn we erin geslaagd de overheidsimpact te verminderen.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Denys, mag ik even terugkomen op uw redenering ten gronde. De moei-

lijkheid waarmee wij in verband met de begroting de volgende jaren zullen worden geconfronteerd is dat juist die materies geregionaliseerd zijn waarvan de behoeften sneller stegen dan het BNP, zoals de welzijnssector, de milieusector, het onderwijs. De sterk stijgende groeisectoren zijn toegewezen aan de Gemeenschappen en de Gewesten.

U citeert een zogenaamde uitspraak van mij in de Commissie voor Financiën en Begroting. U sprak altijd over het Waalse consumptiefederalisme en dat de financieringswet eigenlijk een blanco cheque aan Wallonië gaf om hun consumptie verder te blijven financieren. Na anderhalf jaar blijft hier niet veel van over. Ik heb altijd beweerd dat wij onze bonussen meer dan ooit nodig zullen hebben voor deze groeisectoren. Collega Verhaegen heeft er zoëven ook nog naar verwezen. Ik meen dat de PVV er ook voorstander van is de fiscaliteit voor een deel te gebruiken als instrument van de milieupolitiek. Indien dit niet zo is heb ik de verkeerde conclusies getrokken uit uw congres. Wij zullen het de volgende jaren zeer moeilijk hebben. Als het toelaatbaar tekort groter is dan het natuurlijk tekort moet u ook de moed hebben de Hoge Raad voor Financiën te citeren omdat het de norm is die door haar is gesteld en die de Vlaamse Regering toepast. Ik ben het wel met u eens dat het bedrag van debudgettering te hoog is. Dat was ook de kritiek van de Hoge Raad voor Financiën en daaraan moeten wij iets veranderen. De Hoge Raad zegt dat de vooropgestelde normering van het toelaatbaar tekort perfect past in het kader van de globale begrotingspolitiek, die trouwens volgens de financieringswet moet worden gecoördineerd. U gebruikt hier voortdurend slogans en uw toekomstperspectief situeert u in een heel andere context dan deze van de financieringswet.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Rompuy, de Hoge Raad voor Financiën ging er, zoals trouwens ook de SERV, mee akkoord om in plaats van 285 miljard frank tekort 33 miljard frank in te schrijven. Hierbij werden de debudgettering telkens opnieuw ingecalculleerd. Er zijn dus 15,7 miljard frank nieuwe debudget-

Denys

tingen. Vorig jaar waren er voor 16 miljard frank en het jaar voordien tussen 14 en 15 miljard frank. Op enkele jaren tijd hebben we dus voor 42 miljard frank nieuwe debudgettering, waar de Hoge Raad voor Financiën en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen geen enkele melding van maken omdat zij veronderstellen dat zij opnieuw zullen worden ingepast. Dit betekent dat de te verwachten bonussen geheel opgesoupeerd zullen zijn.

Vandaag neemt u een nieuwe stelling in over de gevolgen van de financieringswet voor Vlaanderen. Men beweerde vroeger dat de periode van melk en honing een einde zou nemen. Ik herinner me een slogan van de Volksunie : meer Vlaanderen is meer geld voor Vlaanderen. Dit is dus niet het geval.

Dat de groeisectoren worden overgeheveld, vind ik een merkwaardige uitspraak. Ik betwist niet dat de betrokken sectoren goede sectoren zijn. Eerste Minister Martens en Vice-Eerste Minister Dehaene klagen dat zij niet meer kunnen besparen omdat de marge te klein is geworden en omdat wat overblijft aan bevoegdheden te weinig samendrukbaar is. Met andere woorden, wat is overgeheveld, zou dus meer samendrukbaar zijn.

Minister G. Geens : Mijnheer Denys, u vervalst het debat.

De heer A. Denys : Ik meen het te verhelderen.

Minister G. Geens : U vervalst het debat op twee manieren. Ten eerste, u maakt altijd een vergelijking met de nationale begroting en het nationale Parlement.

De heer A. Denys : Ik niet, maar wel de heer Van Rompuy. Ik antwoordde alleen op zijn opmerkingen.

Minister G. Geens : Ten tweede, u moet het debat voeren, los van de rij ksschuld.

De heer A. Denys : Neen, ik ben van oordeel dat het een globaal geheel is. De Vlamingen betalen de kosten, verbonden aan de globale schuld.

Minister G. Geens : Men moet de rijksschuld niet wegmoffelen, te meer omdat uw partij ze mee heeft helpen vergroten.

De heer A. Denys : Ze heeft ook grote inspanningen geleverd om de rijksschuld opnieuw te verminderen.

Minister G. Geens : Dat weet ik wel. Iedereen doet dit, wij niet in het minst.

Ik kan bewijzen, wat ik al jaren poneer, dat de sanering van de overheidsfinanciën vooral gebeurt dank zij de gewestvorming en de financiële verantwoordelijkheid van de Gemeenschappen en de Gewesten.

De heer A. Denys : Dit is het verschil met het beleid waarvan wij deel uitmaakten. De middelen stijgen nu met 7,2 procent. Het tekort – officiële cijfers en debudgettering inbegrepen – is 10 tot 15 miljard frank groter dan de norm van de Hoge Raad voor Financiën en van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Ondanks een zeer slechte conjunctuur en een laag BNP-cijfer, zijn we er toen in geslaagd het overheidstekort terug te dringen. Men moet dus ziende blind zijn om het verschil met het beleid van 1982-1987 niet op te merken.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Denys, Voorzitter Geens heeft gelijk want u verwacht inderdaad de debatten. Sta me toe een vraag te stellen.

Op deze tribune hebben de heer Verhofstadt en uzelf vorig jaar verklaard dat de begroting 1990 totaal zou ontsporen omdat 120 miljard frank kredieten werden overgedragen van het ene jaar naar het andere en omdat de Gemeenschappen en de Gewesten een overschot hadden. Daardoor zouden in 1990 de miljarden de pan uitvliegen zodat het tekort op een fantastische manier zou toenemen.

Ik merk daar niets van. Integendeel, de begrotingsdoelstellingen zullen worden gerealiseerd en de evolutie is normaal.

Waarover spreekt u dan ?

De heer A. Denys : U heeft gedeeltelijk gelijk, mijnheer Van Rompuy.

De vaststellingen die wij destijds hebben gemaakt zijn uitgekomen en dat vinden wij in deze begroting terug. Tijdens de overgangperiode na de staatshervorming zijn een aantal investeringen niet uitgevoerd en staan bijgevolg niet in de begroting. Daardoor is het tekort 14 à 15 miljard frank hoger dan wat het zou mogen zijn. Ik gebruik alleen de cijfers die Minister Geens hanteert. Niet alleen wij constateren dat, maar ook de SERV, de Hoge Raad voor Financiën, de vakbonden en het VEV. Dit jaar blijkt dat zeer duidelijk. Vorig jaar konden wij dat minder goed bewijzen, maar over het begrotingsbeleid zegt nu iedereen hetzelfde als de PVV.

Ook de PVV wil een beter leefmilieu. Het is niet omdat het leefmilieu een groeisector is dat men het budget niet moet aanpassen. Als men van het leefmilieu een prioriteit wil maken moet daarvoor geld gevonden worden door vermindering op andere gebieden. Zo kan men misschien beter geen 2 miljard frank geven voor allerlei tewerkstellingsinitiatieven, of kan men de 20 miljard frank bestemd voor de economische expansie herleiden tot 10 miljard frank om de rest aan de gemeenten te geven om bijvoorbeeld vlugger rioleringen aan te leggen om zo het probleem van de waterzuivering op te lossen.

Mijnheer De Vlieghe, de economische benadering van de Groene Beweging in Vlaanderen, die is gebleken tijdens het AGALEV-congres, beangstigt mij. Er wordt gesproken over afscherming van markten via protectionisme, zelfvoorziening naar Albanees model en krimpeconomie, al dan niet selectief. Al die recepten werden reeds toegepast achter het IJzeren Gordijn, met alle gevolgen vandien.

Ook in het leefmilieudossier is de markteconomie, weliswaar ecologisch gecorrigeerd, de beste waarborg voor een snelle verbetering van ons leefmilieu. De groei van de markt is trouwens nodig om voldoende middelen te hebben om de kostprijs van de milieuzuivering te kunnen betalen. **Dat was trouwens een groot probleem in Oost-Europa.**

Niet alleen AGALEV echter, maar

Denys

ook de Vlaamse Regering en vele leden van de Vlaamse meerderheid blijven denken in schema's van een steeds maar groeiende overheidsimpact. Er is niet alleen het cijfermatig gegeven van een sterk stijgend Vlaams overheidsbeslag, er zijn allerlei kleinere maatregelen en voorstellen die telkenmale opnieuw de vrijheid van de individuele Vlaming beknotten en aan de overheid een betuttelende rol geven ten nadele van de burger.

Laat me toe er een paar op te sommen ter illustratie : de maaltijdcheques waardoor een stuk van het loon niet meer vrij kan worden gespendeerd ; het bosdecreet dat duidelijke vrijheidsbeperking voor de private boseigenaars oplegt ; de vrije radio's, een nieuw decreet waarbij elke vorm van schaalverruiming wordt beknot ; de taksverhoging op de spelen en weddenschappen waarbij sommige verhogingen zo drastisch zijn dat in de praktijk bepaalde vormen van weddenschappen onmogelijk worden ; de mestbank waarbij ook landbouwers die vrijwillig een oplossing vinden voor hun mestoverschotten worden verplicht te betalen aan de overheidsmestbank en de ganse verplichting tussen erkenning en subsidiëring in de sector van rust- en bejaardentehuizen, waar degenen die iets vrij en zelfstandig willen ondernemen in een sector waar behoeften zijn, moeten wachten op het akkoord van een Minister, met een verzuilde lokettenpolitiek als gevolg.

Dit zijn enkele voorbeelden van overheidsregeling waarbij het vrije initiatief onnodig wordt beknot, telkens vanuit de optiek dat het particulier initiatief moet worden gewantwoord. Men blijft ageren vanuit een achterhaalde Oosteuropese reflex. De individuele burger blijft voor vele politici dom en gevaarlijk.

Om hieraan iets te doen laat de overheid zich bijstaan door massa's raden en commissies van experts. Ik denk dat deze Regering bijna rekordhouder is van de oprichting van expertencommissies. De sociaal-economische

overlegstructuren zijn sectorieel onderverdeeld. Dezelfde afgevaardigden van dezelfde vakbonden en dezelfde patroonsorganisatie plegen voortdurend met elkaar overleg.

Zo is er het aanstellen van streekmanagers, zogenaamde economische experts voor een bepaalde streek.

Er is de oprichting van de MINA-raad niet ter vervanging, maar ter aanvulling van de bestaande Hoge Jachtraad, Hoge Bosraad enzovoort. Allerlei Weer-Werk-commissies worden opgericht ; onderwijscommissies voor migranten en voor analfabeten, commissies voor seksuele relaties enzovoort. Praten over de kijkcijfers wordt voorgesteld als een vorm van plat populisme. Voor de beoordeling van de BRT wordt een adviesraad van experts opgericht, zij zullen zeggen wat goed of slecht is voor de kijkers of luisteraars.

De Vlamingen zijn niet dommer dan andere volkeren en willen zelf beslissen wat goed of slecht is voor hen, wat zij beschouwen als cultuur. Laat ons ophouden een doolhof te creëren van allerlei commissies en raden, samengesteld uit echte of pseudo experts die in vele gevallen rechter en partij zijn bij de beslissingen omtrent de verdeling van de subsidies.

De PVV wil daar op verschillende terreinen fundamenteel iets aan doen.

Ten eerste, de huidige wijze van subsidiëren vervangen door het invoeren van consumentensubsidies. Met andere woorden, aan de verbruiker en de behoeftige zelf een bedrag ter beschikking stellen dat hem toelaat zelf de organisatie te subsidiëren die hem de een of andere dienst verleent.

Ten tweede, het geïnstitutionaliseerd advies van het parlementair werk vervangen door het advies van mensen uit de praktijk.

Ten derde, de geïnstitutionaliseerde adviezen van het parlementair werk van ondoorzichtige zogenaamde expertenraden vervangen door bij iedere bespreking van een ontwerp of een voorstel van decreet hoorzittingen

te organiseren. In de Commissie Media, bij de bespreking van het decreet over de vrije televisie en de lokale radio's, werden in plaats van de officiële media of expertenraden, mensen uit de praktijk gehoord. De adviezen van degenen die werkzaam zijn in de praktijk zijn immers veel nuttiger dan formele adviezen van officiële expertenraden.

De PW stelt een andere vorm van subsidiëring en van advieswinning voor. Het zijn geen revolutionaire hervormingen, maar de beslissingsmacht in Vlaanderen wordt meer bij de burger gelegd in plaats van bij de overheid.

Collega's, naast de stijgende vrijheidsinperking, de stijgende overheidsbetutteling, is er nog een derde vorm van overheidsbemoeienis waar deze Vlaamse Regering zich aan bezondigt, namelijk de GIMVisering. Dit wil zeggen dat de overheidsholding, de GIMV, in alles en nog wat wordt ingeschakeld. In plaats van de activiteiten van de overheidsholding meer en meer naar het private marktgebeuren over te hevelen, doet men het bij ons juist andersom : méér staatsparticipaties en overheidsinitiatieven via het instrument van de GIMV.

Een kleine bloemlezing : de GIMV wordt hoofdaandeelhouder in de micro-technologie, zij richt een gemengd bedrijf op in de vissector, zij krijgt via Aquafin het monopolie in de waterzuiveringssector, de GIMV wordt betrokken bij de watervoorzieningssector, waar ook een monopolie zal worden tot stand gebracht, de GIMV wordt betrokken bij het verwerken van het afval, zij krijgt de opdracht tot het oprichten van een fonds voor Oost-Europa en voor een studie over de regionale luchthavens. Met andere woorden, alles wordt in Vlaanderen geGIMViseerd.

De heer E. Van Rompuy : Bent u voor of tegen het bestaan van de GIMV. Zij beschikt over een bepaald kapitaal. Wat mag zij volgens u wel doen ?

De heer A. Denys : Ik zeg dat de activiteiten van de GIMV meer en

Denys

meer naar het marktgebeuren moeten worden gericht en dat bepaalde taken moeten worden afgebouwd.

De heer E. Van Rompuy : Maar, zij neemt geen meerderheidsparticipaties.

De heer A. Denys : Dat is juist het gevaar. Door het feit van de gemengde aanpak krijgt zij het monopolie en bevoordeelt zij.

De heer E. Van Rompuy : Zij werkt samen met de privé-sector.

De heer A. Denys : Zij werkt samen met bepaalde bevriende personen uit de privé-sector. Dat is geen vorm van privatisering omdat zij geen verantwoordelijkheid draagt en nooit kan worden gesanctioneerd. Dat is het grote verschil met een private aanpak, gebaseerd op een lastenboek, in vrije concurrentie. Het is die aanpak die wij vandaag willen aanklagen.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, in een zomerinterview hebt u gewezen op het grote belang van de overheid, ook vooral als hoeder van de morele waarden. Dit was voor mij de aanleiding om een tegeninterview te geven en te zeggen dat uw visie en handelingen mij doen denken aan de nieuwe Oostduitse socialisten, de opvolgers van de vroegere communisten. Ik heb u vergeleken met hun nieuwe leider, met Gregor Gysi. Niet alleen omdat hij dezelfde initialen heeft, de dubbele G van Gaston Geens, maar vooral omdat u méér en méér overhelt naar zijn ideeën. (**Onderbreking door de heer E. Van Rompuy**)

De heer A. Denys : Mijnheer Van Rompuy, ik weet niet of u de zienswijze van de heer Gysi kent. Ook Gysi prijst vandaag de markteconomie aan, maar zegt er onmiddellijk bij dat deze sterk moet worden ingeperkt.

Minister G. Geens : Mijnheer Denys, mag ik u even onderbreken. Er is een Frans citaat dat zegt : 11 n'y a que le ridicule qui tue.

De heer A. Denys : Dat heeft uw partijgenoot, de heer Van Rompuy, ook gezegd zonder iets te bewijzen.

Ik toon aan op welke manier u, op drie terreinen, de vrije concurrentie en de vrije markteconomie aan het uithollen bent. Wat de heer Gysi zegt is precies hetzelfde : ook hij prijst de markteconomie aan, ook hij zegt dat wij moeten afstappen van de vroegere overheidsaanpak, maar hij voegt er onmiddellijk aan toe dat er gecorrigeerd, gereguleerd, gesubsidieerd en getransfereerd moet worden. Welk verschil is er tussen uw begroting en deze visie ? Welk verschil is er, collega Hancké, met wat Frank Vandenbroucke gisteren op het congres van de socialistische partij zei. Het is quasi hetzelfde politieke discours : uitblinkend door een enorm wantrouwen tegenover het private initiatief en tegenover de normale evolutie van het marktgebeuren.

Want, wat de SP zegt zal de heer Verhaegen interesseren. Zij zegt dat de sector uit de sociale sfeer, die het sterkst geprivatiseerd was, met name de kinderbijslag, opnieuw volledig genationaliseerd moet worden.

Een meer private aanpak mag alleen als de grote bevriende vakbonden en ziekenfondsen erbij betrokken zijn. Voor een sector, zoals de kinderbijslag, waar er meerdere kleine kassen zijn, waar een grotere vrijheid en meer keuze bestaat, kan het niet omdat dit, onder meer volgens de heren Hancké en Vandenbroucke, ondoorzichtig zou zijn. Zij vinden dat dit opnieuw bij de overheid moet terecht komen.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Denys, ik heb hier een kranteknipstel van de maand augustus. Daarin verheugt Minister Dewael zich over zijn begroting voor cultuur. Hij is fier dat hij aan de culturele organisaties meer subsidies kan verlenen. Daarin verklaart hij ook dat hij sinds 1985 aan de BRT 35 ten honderd méér heeft kunnen geven. In dit artikel in De Standaard blikt Minister Dewael heel tevreden terug op zijn cultuurbeleid. Hij verheugt zich enorm over het stijgingsritme van de subsidiëring.

Dit is eigenlijk een kaakslag vanwege uw eigen Ministers in de Vlaamse Regering ten aanzien van hetgeen u hier verklaart. Waarom verheugen zij

zich anders in interviews over de sterke stijging van de toelagen en bouwen zij de subsidiëring niet af ?

U treedt hier op als een individu, trouwens er is hier niemand van uw fractie aanwezig om u te steunen. U voert hier een soort galerijpolitiek, terwijl u met betrekking tot het eigenlijke beleid op uw eigen Ministers geen enkele invloed heeft.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Rompuy, met wat u zegt over Minister Dewael heb ik geen enkel probleem maar indien ik had geweten wat u als laatste zin zou zeggen had ik u niet laten onderbreken.

De uitspraak van Patrick Dewael is geen kaakslag maar de beste illustratie van wat ik hier zeg. Hij heeft aangevoerd dat deze begroting een uitgavenfestijn is. Wanneer u voor zijn begroting méér geld ter beschikking hebt gesteld dan deed u dat niet voor zijn mooie ogen maar om de cultuurorganisaties meer middelen te geven.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, het is de eerste keer dat de BRT een begroting heeft ingediend die lager ligt dan het bedrag dat die instelling uiteindelijk ontvangt. De BRT was verrast dat zij zoveel heeft gekregen. Het gaat hier om een nooit gezien uitgavenfestijn. Men heeft 2,7 ten honderd méér middelen en toch kampt men met een tekort dat groter is dan enigszins toelaatbaar en aanvaardbaar is.

Collega's, u is zeer vergeetachtig want de gevolgen van een dergelijke politiek kennen wij allen. U ontwijkt een debat over de inhoud van de begroting door steeds opnieuw de vraag te stellen waarom de PVV in de Regering blijft. Ik ontwijk een discussie ter zake helemaal niet. Wij hebben altijd verklaard dat de proportionele formule niet degelijk kan functioneren.

De heer E. Van Rompuy . Neem dan ontslag.

De heer A. Denys : Dit betekent . . . (**Onderbreking door de heren P. Van Grembergen en E. Van Rompuy**)

De Voorzitter : Collega's, mag ik u vragen de heer Denys niet te onder-

Voorzitter

breken en indien u dit toch wenst te doen mij een teken te geven zodat ik u het woord kan verlenen.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik dank u voor uw steun.

Een proportionele formule, collega's, kan niet functioneren omdat men de mensen bij wet oplegt, om niet te zeggen verplicht, samen te werken. Een samenwerking op regeeringsvlak kan slechts op vrijwillige basis, wanneer partijen samen onderhandelen om tot een akkoord te komen. Wanneer een wet iets dergelijks opdringt kan het niet functioneren.

De houding van de PVV – collega Verhaegen heeft dat onderstreept – is mijns inziens zeer correct geweest. Wij hebben altijd verklaard dat wij tegen het regeerakkoord en tegen de coalitie waren, dat wij dat ook zouden uiten maar nooit zouden boycotten. Dat hebben de PVV-regeringsleden consequent gedaan. Zij keuren niet alles goed maar indien de meerderheid vindt dat iets moet worden uitgevoerd dan aanvaarden zij dat.

Dit is een wijze van constructieve oppositie. Wij hebben onze woorden niet gewijzigd. Wij hebben deze keuze drie jaar geleden gemaakt en wij zijn geen partij zoals deze van de heer Van Grembergen die pleit voor de proportionele formule en daarna in interviews zegt dat het een slechte formule is. Bovendien steekt hij nog een beschuldigende vinger uit naar de Vlaamse Executieve. De PVV doet dit niet. Wij wijzen niemand met de vinger. Integendeel, wij zeggen dat dit mechanisme tot stand werd gebracht door Minister Dehaene via de inbraakformule. De Vlaamse Regering heeft niet zelf voor deze formule gekozen maar de nationale Regering heeft de proportionele formule opgedrongen. Dit is nefast en zeker niet voor herhaling vatbaar. Laat ons de waarheid zeggen zoals zij is.

Minister G. Geens : Mijnheer Denys, u zegt bij herhaling dat u het regeerakkoord correct uitvoert. Ik betwist dit niet. Uw redenering is echter niet logisch of mist in ieder geval coherentie. De proportionele formule is eigenlijk door uw partij uitgevonden.

De heer A. Denys : Onze partij was éénmaal voorstander van deze formule, meer bepaald in 1980.

Minister G. Geens : Nadien bent u dan tot betere gevoelens gekomen, wat u siert.

De heer A. Denys : Na 1980 hebben wij inderdaad gezegd dat deze formule niet goed is. In 1980 hebben wij op de proportionele formule aangedrongen, vooral op aandringen van onze Franstalige PRL-vrienden. Zij pleiten vandaag nog altijd in het Waals Gewest voor een proportioneel samengestelde Regering. Nu scheiden onze wegen. Inderdaad, ik geloof niet langer in het functioneren van een proportionele Regering omdat aldus mensen door de wet worden verplicht met elkaar samen te werken. Mijn ervaring in de politiek is – zelfs al liggen de ideologieën uit elkaar – dat slechts op basis van een contract kan worden geregeerd, tenminste als de partijen hun woord houden.

Collega Van Rompuy, u vergeet dat de oorzaak van dit alles een woordbreuk is geweest van uw partij. Deze woordbreuk ligt precies aan de basis van deze slechte proportionele formule.

Collega's, ik had liever niet op dit onderwerp teruggekomen, maar de heer Van Rompuy heeft het opnieuw aangehaald.

Mijnheer de Voorzitter, ik keer nu terug tot de kern van de zaak, met name de fundamentele kritiek op het begrotingsbeleid van deze Regering. De gevolgen van een dergelijke uitgavenpolitiek kennen wij allemaal. Het recente verleden heeft het nog aangetoond. De permanente verhoging van de fiscaliteit en van de parafiscaliteit of allerlei nieuwe heffingen betekent ook een nieuwe schuldbouw. Deze vorm van politiek is kennschetsend voor de aanpak van deze CVP-socialistische coalitie anno 1990. Het is een nieuwe vorm van wat ik noem christelijk neo-socialisme dat ons overheidsbeslag bij de minste daling van het BNP opnieuw naar de richting doet uitgroeien van de marxistische grens van 60 ten honderd. Het uitvoerig uitgavenbeleid van de Vlaamse Regering doet in

1991 de globale uitgaven stijgen met 7 ten honderd en is hiervan de beste illustratie. Het christelijk neo-socialisme van deze Regering staat volledig haaks op de globale wereldrevolutie. Het is alsof u, collega Van Rompuy, samen met uw socialistische vrienden, vergeten bent dat de muur van Berlijn al meer dan een jaar is afgebroken.

Om al deze redenen zal de PVV de begroting 1991 verwerpen.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, collega's, het optreden van de heer Denys begint hier stilaan een buitengewone attractie te worden. Als ik het yuppie-geweld van de heren Denys, Verhofstadt en Dewael in de politieke arena vaststel . . .

De heer A. Denys : Mijnheer Hancké, waarschijnlijk kent u mijn levenswijze en mijn afkomst niet ! Deze uitspraak choqueert mij.

De heer L. Hancké : Mijnheer Denys, ik heb gezegd dat u het geweld van de yuppie vertoont. (**Onderbreking door de heer G. Verhaegen**)

Inderdaad, als ik deze drie heren bezig zie in de politiek, hun stellingen naga en hun gebrek aan kennis van het verleden, denk ik dikwijls aan een woord van Shaw, met name dat het jammer is dat de jeugd aan kinderen is gegeven.

Mijnheer Denys, ondanks mijn grote sympathie voor u, slaat, wat u hier terloops met grote lichtvaardigheid over ons sociaal congres heeft gezegd, nergens op.

Toen wij gisteren op ons congres hebben gezegd dat wij de aanvullende inkomens van de gezondheidszorgen en de kinderbijlagen in een eenheidsstelsel willen onderbrengen, deden wij zulks niet uit zucht naar verstaatsing, maar om er voor te zorgen dat de zelfstandigen, onder meer voor de kinderbijlagen, dezelfde behandeling zouden krijgen als de loontrekkenden. De stelling die wij ver-

Hancké

dedigen is dat er geen onderscheid mag worden gemaakt op het vlak van de kinderen. Een kind van een zelfstandige heeft evenveel rechten als een kind van een werknemer.

Wanneer wij hetzelfde zeggen in verband met de gezondheidszorgen doen wij zulks ook met het oog op de zelfstandigen, opdat wij hen in het systeem van de kleine risico's, dat zij vandaag niet kennen, zouden kunnen invoegen. U mag toch niet beweren dat het systeem van de kinderbijlagen met zijn 33 patronale kassen en 17 bedrijfskassen een goed systeem is. Wie aan sociaal dienstbetoon doet weet dat hij met de multipliciteit van alle patronale kassen in dit land niets anders dan miserie heeft. U moet het maar eens meemaken, dat men, wanneer sommige vrouwen, verlaten door hun man, met drie of vier kinderen overblijven, waarbij de man van werk verandert – wat meestal met familiale moeilijkheden gepaard gaat – er voor dient te zorgen dat de kinderbijlagen, waarop die vrouw recht heeft, binnen de kortst mogelijke tijd bij haar terecht komen. Dat kan in ons huidig systeem niet en bijgevolg mag u niet zeggen dat wij thans een goed systeem kennen. Wij hebben er alle voordeel bij, ook de zelfstandigen, dat wij dat stelsel wijzigen.

De heer A. Denys : Het gaat niet om het hernationaliseren van het kinderbijlagfonds, aangezien een andere aanpak aan de bestaande problemen kan verhelpen.

De heer Vandembroucke heeft zelf gezegd dat er in de pensioensector, die zogezegd in de sociale sfeer werd genationaliseerd, veel moeilijkheden zijn. Dat zal daaraan niets verhelpen. Wanneer men een kind van een zelfstandige met dat van een werknemer wil gelijkenschakelen zal één organisatie of één enkele staatsstructuur hieraan niet verhelpen. In dat geval gaat het om een politieke beslissing, waarbij men ofwel de bijdragen verhoogt, ofwel de middelen op een andere wijze verdeelt. Dat heeft niets te maken met het instrument nopens de organisatie. U mag op dat vlak toch geen verwarring creëren.

De heer L. Hancké : Mijnheer De-

nys, u tracht de zaken handig te ontwijken. Op de tribune heeft u over de kinderbijlagen gesproken en wanneer ik daarop inga, onderbreekt u mij door over de pensioenen te spreken.

Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor dat we in dat geval de begroting van sociale voorzorg bespreken in de plaats van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Mijnheer Denys, aangezien u dit thema heeft aangehaald, wil ik erop wijzen dat uw begrip van vrijheid, dat u hier met zoveel woorden en ophef heeft verkondigd, niet het onze is. Ons begrip is veel breder. De woorden van Oscar Wilde van bijna honderd jaar geleden indachtig, die er voor pleitte dat mensen niet gebonden zouden zijn door allerlei servitutes, die in een kleine solidariteitsgemeenschap, zowel door de grote familie als door de kleine burger dienden te worden opgebracht, willen wij inderdaad de vrijheid van de individuele mens vergroten door een sociaal gedragen solidariteit, waar mensen ruimte krijgen zichzelf te ontplooiën op de wijze zoals zij dat willen en niet zoals Wilde dat heeft genoemd : doodgepletterd te worden onder de zorg voor anderen.

Met alle goede elementen die u in dit debat naar voren brengt, denk ik dat u de neiging heeft u zelf te verdrinken in het schetsen van globale totaliteitsbeelden, die natuurlijk ook diegenen, die begrip willen hebben voor een aantal van uw inzichten, uiteindelijk het gevoel geven dat u overdrijft. Wat de Voorzitter van de Executieve in een onderbreking heeft gezegd in een taal, die niet de taal van deze Raad is – namelijk *Je ridicule tue*”, kan dat voor een aantal uitspraken van de heer Denys ook gelden.

Alvorens de begroting zelf te bespreken, wens ik niet alleen de verslaggevers, mevrouw Duroi-Vanhelmont en de heer Denys, te danken voor het uitstekende verslag, maar ook de Voorzitter en de leden van de Executieve, omdat zij de opmaak van de begroting 1991 – die naar hun eigen zeggen een zeer moeilijke opdracht was – in de beste verstandhouding tot een goed einde hebben gebracht.

Ik zal allereerst twee technische aspecten behandelen. Enerzijds moeten wij ons akkoord kunnen verklaren over het begrotingstekort. Anderzijds moeten wij spreken over de debudgettering. Net zoals de uiteenzetting van de heer Denys hebben de adviezen van de Hoge Raad van Financiën en van de SERV hoofdzakelijk betrekking op deze twee vragen, die meteen ook de grote vragen waren bij de opmaak van de begroting.

Inzake het begrotingstekort worden verschillende bepalingen gehanteerd. Er is het natuurlijk tekort dat ontstaat door het verschil tussen de basisbedragen overgedragen van de nationale Regering naar de Executieve voor de overgehevelde materies en de door het nationaal niveau gestorte gelden. De Executieve die daarbij een geërfd tekort uit het verleden van 2,7 miljard frank voegt, spreekt van een aanvaardbaar natuurlijk tekort. De SERV daarentegen heeft het over een toelaatbaar en veilig tekort in het kader van een beheersbare begroting, terwijl de Hoge Raad van Financiën – die het natuurlijk tekort anders interpreteert – het eveneens heeft over een toelaatbaar tekort.

Minister G. Geens : Wij kennen allemaal Nederlands : aanvaardbaar en toelaatbaar zijn synoniemen.

De heer L. Hancké : Inderdaad. Wij moeten precies definiëren wat achter elke term schuilgaat en voor onszelf en voor de Executieve een norm vastleggen waaraan wij ons in de toekomst strikt kunnen houden.

De heer A. Denys : Mijnheer Hancké, ik wijs erop dat in het regeerakkoord een plafond is ingeschreven.

De heer L. Hancké : Mijnheer Denys, de Executieve moet zich aan dat natuurlijk tekort houden. Het mag enkel worden uitgebreid met het van 1989 geërfde tekort van 2,7 miljard frank zonder dat hierbij de debudgettering worden gerekend, wat een ander hoofdstuk vormt.

Inzake de raming van de natuurlijke tekorten zijn de meningen eveneens tegengesteld. Volgens het advies van

Hancké

de SERV van 20 juni bedraagt het tekort 29,2 miljard frank maar de Vlaamse Executieve werkt met een tekort van 28,6 miljard frank, dus een tekort van 1 miljard frank minder. Het bedrag van 28,6 miljard frank moet dan wel worden aangevuld met 2,7 miljard frank uit het verleden, totaal waarmee zij het vooropgestelde natuurlijk tekort door de debudgettering overschrijdt. De SERV – die spreekt over een toelaatbaar tekort – daarentegen gaat ervan uit dat een neutrale begroting moet worden opgemaakt. Met andere woorden, volgens de SERV mag de huidige begroting het toekomstig overheidsbeleid niet bezwaren en moet een rentenuewbaaleffect voorkomen worden.

Inzake het ingebouwd of het natuurlijk tekort zegt de SERV dat, indien een te strenge norm wordt gehanteerd, de beleidsruimte voor de huidige generatie te sterk wordt ingeperkt. Een te losse norm en dus nu te veel uitgaven toelaten, zou de beleidsruimte voor de toekomst te sterk beknotten. Zo is de SERV in zijn zogenaamde neutrale benadering van de begroting gekomen tot een berekening van een aanvaardbaar of een toelaatbaar tekort zonder en met herbudgettering. Dat staat op bladzijde 22 van het advies van 20 juni 1990. Het spijt mij dat de heer Denys hier niet aanwezig is, maar het blijkt dat voor de SERV, vanaf 1991 met herbudgettering, een tekort van 54,3 miljard is toegelaten. Zonder herbudgettering is dat 39,6 miljard frank. Volgens de cijfers die de heer Denys heeft geciteerd en die zouden teruggaan op wat u hebt verklaard, mijnheer de Voorzitter, komen wij, tekort én debudgettering, op ongeveer 47 miljard frank.

Het feit dat de SERV nu twee verschillende cijfers geeft, met en zonder herbudgettering, geeft ruimte voor verschillende mogelijke interpretaties rond de vraag of de Vlaamse Regering al dan niet de SERV-norm eerbiedigt. Als wij louter op de cijfers afgaan dan denk ik dat wij mogen zeggen dat de Vlaamse Regering deze norm respecteert. Misschien is er wel een overschrijding als gevolg van de debudgettering maar niet in

de orde van grootte aangegeven door de heer Denys omdat de SERV-norm u in staat stelt iets bredere uitgaven te doen dan de strenge norm die in de financieringswet staat.

De heer A. Denys : Ik heb u gezegd dat ik niet akkoord ga met de SERV-norm. De SERV-norm voorziet, tegenover het echt tekort, 33 miljard frank debudgettering inbegrepen. Het echt tekort is 31,8 miljard frank met daarbij 15,7 miljard frank aan debudgettering. Wij hebben dat niet uitgevonden. De Minister heeft dat zelf gezegd. Als wij dat samentellen komen wij aan 47,5 miljard frank. Bij de SERV komen ze dus, debudgettering inbegrepen, aan 33 miljard frank door het opnieuw budgetteren van de debudgettering ten overstaan van 47,5 miljard frank. Dat zijn cijfers die vastliggen. U kunt die controleren. Daarover kan niet worden gediscussieerd. De interpretatie ervan is iets anders.

De heer L. Hancké : Mijnheer Denys, ik zou u toch willen vragen om even op bladzijde 22 van het document van 20 juni 1990 te kijken. De SERV maakt daar een norm op met enerzijds de herbudgettering vanaf 1991 en anderzijds zonder herbudgettering. Voor 1991 vind ik daarin de volgende cijfers terug : toegelaten 39,6 miljard frank zonder herbudgettering en 54,3 miljard frank met herbudgettering. Als de Vlaamse Executieve een tekort van 31 miljard frank en 17 miljard frank debudgettering voorstelt dan blijft ze binnen die norm. Ik ontken echter niet dat dit voor de toekomst in de geest van de SERV ongetwijfeld een strenger beleid impliceert onder meer door in de toekomst de debudgettering niet meer toe te staan.

Over de debudgettering, mijnheer de Minister, en daarmee kom ik aan mijn tweede punt, bestaan nogal wat uiteenlopende gegevens. Als gevraagd wordt wat er precies gedebudgetteerd is en wat niet, dan wordt dat een vrij ingewikkelde studie.

Volgens het maximalistisch standpunt belooft de debudgettering 20,630 miljard frank, als volgt samengesteld : Investeringsfonds van de gemeenten, 3,8 miljard frank ; school-

gebouwen, 4 miljard frank ; fonds bouw ziekenhuizen, 1,150 miljard frank ; watervoorziening, 400 miljoen frank ; huisvesting, herfinanciering van de aflossing van vroegere leningen : 2,780 miljard frank en nieuwe leningsmachtigingen in de sociale huisvesting : 8,5 miljard frank.

Een eerste vraag is of de herfinanciering van de aflossing van vroegere leningen ten belope van 2,780 miljard frank, al dan niet bij de debudgettering moet worden gerekend aangezien het hier enkel gaat om een herdefiniëring. De SERV beschouwt dit in elk geval niet als een debudgettering. De leningsmachtiging voor het Woningfonds ten belope van 8,5 miljard frank anderzijds, kan amper als een debudgettering worden beschouwd omdat het Vlaams Gewest slechts 5 ten honderd van de interestlasten op zich neemt, die in de begroting zelf zijn ingeschreven. Aldus bedraagt de totale debudgettering ongeveer 16 miljard frank. Daarover zijn wij het dus eens, mijnheer Denys.

Wij moeten dit bedrag echter wel beschouwen in het licht van de situatie van de voorgaande jaren. In vergelijking met 1990 kent slechts één gedebudgetteerde post een aangroei. Het betreft het Gemeentelijk Investeringsfonds waarvoor 2 miljard frank meer wordt uitgetrokken. In 1990 werd echter nog 1,6 miljard frank voor investeringspremies gedebudgetteerd terwijl deze post dit jaar weggevallen is. In vergelijking met vorig jaar zou de debudgettering dus slechts met 400 miljoen frank zijn toegenomen. Als wij de vergelijking verder doortrekken, moeten wij ook rekening houden met de debudgettering voor de schoolgebouwen, die in 1990 voor de eerste keer werd ingevoerd. Daarnaast is men in 1989 begonnen met de herfinanciering van de vroeger gedebudgetteerde huisvestingspremie. Zoals u weet heeft een partijgenoot van u, mijnheer Denys, in de jaren '80 alles wat met huisvesting te maken had, gedebudgetteerd. De Executieve doet nu het tegenovergestelde. Het bedrag van 8,5 miljard frank wordt nu door de Executieve geleidelijk aan gerebudgetteerd.

De heer A. Denys : Toen ging het om een begroting van 80 miljard frank, terwijl nu de begroting 120 miljard frank bedraagt.

De heer L. Hancké : Dat maakt het nog erger, mijnheer Denys, want men debudgetteerde toen proportioneel meer dan de huidige Executieve.

De heer A. Denys : Men kan meer afbouwen als men over meer middelen beschikt.

De heer L. Hancké : Inderdaad, mijnheer Denys, maar u kan ook niet voorbijgaan aan het feit dat de aanzet tot debudgettering van de Vlaamse begroting werd gegeven door een liberaal Minister en dat de Executieve nu tracht die posten te herbudgetteren.

De heer A. Denys : Mijnheer Hancké, de aanzet tot debudgettering werd gegeven in het begin van de jaren '80 toen de Ministers Schiltz en Geens de financiën beheerden. U kent ook de redenen daarvoor. Het huisvestingsbeleid van één van de SP-voormannen had een enorme schuld tot gevolg. Men stond toen voor de keuze om ofwel geen sociaal huisvestingsbeleid meer te voeren – wat gebeurde in het Waals Gewest – ofwel een beperkt sociaal huisvestingsbeleid te voeren maar dan buiten de begroting.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik heb het probleem van de tekorten én de debudgettering aangehaald in de hoop dat de Executieve in haar antwoord hierover meer duidelijkheid verschaft. De heer Denys heeft daarnet, wellicht te goeder trouw, een aantal dingen gezegd waarmee ik het moeilijk eens kan zijn. Daarom zou ik van de Executieve graag willen horen wat nu als tekort en debudgettering moet worden beschouwd, zodat wij tot een gemeenschappelijk uitgangspunt kunnen komen.

De heer A. Denys : Ik heb mij gebaseerd op de cijfers van de Minister.

De heer L. Hancké : Mijnheer Denys, ik heb met mijn analyse duidelijk willen maken wie welke termen gebruikt en wat daarachter schuilgaat.

Mijnheer de Voorzitter van de Exe-

cutieve, de jongste tijd horen wij nogal wat pleidooien voor een herziening van de financieringswet. In de zomer heeft Minister Schiltz daarover een losse opmerking gemaakt, maar ook de SERV heeft in zijn advies gezegd dat de financieringswet in haar huidige formulering moeilijk houdbaar is. En ook de heer Voorhamme van het ABW meent dat die wet omwille van de onderwijsuitgaven zal moeten worden herzien.

De begroting van de Vlaamse Executieve biedt geen slecht perspectief voor de toekomst. De SERV heeft berekend dat, om een behoorlijke begroting af te leveren tegen het jaar 2000, een groei van 1,25 ten honderd per jaar in reële termen toelaatbaar is. Rekening houdend met een inflatie van ongeveer 3,5 ten honderd betekent dit een groeipercentage van ongeveer 5 ten honderd.

Vijf ten honderd op een begroting van 400 miljard frank betekent dat de begroting een aangroei van 20 miljard frank kan verdragen. Dat is al heel wat. Spijtig genoeg zitten we voor verschillende departementen opgescheept met een aantal groeiers. Aan die vaststelling kunnen wij niet onderuit.

De heer A. Denys : Het aandeel van de economie in de overheidsbestedingen daalt nochtans.

De heer L. Hancké : Inderdaad, maar u zult niet kunnen ontkennen dat we voor leefmilieu, voor vervoer, voor huisvesting, voor welzijn, voor onderwijs en voor alles wat te maken heeft met personeelsuitgaven in de komende jaren – en dat is ook normaal in een periode van economische groei – geconfronteerd zullen worden met stijgende uitgaven. Bovendien zullen we ook met een nieuwe uitdaging te maken hebben, namelijk die van de vergrijzing zoals de heer Verhaegen heeft gezegd. Het bejaardenprobleem zal ons in de toekomst hopen geld kosten. Overigens heeft ook de SERV in zijn tekst gesproken over de uitdaging van de drie M's : maatschappelijke achterstelling, mobiliteit en milieu. Wij moeten ons dus zeker geen illusies maken. Het is onjuist en politiek niet verantwoord te beweren dat we in de toekomst min-

der overheidsmiddelen zullen nodig hebben. Voor een aantal sectoren ben ik overtuigd van het tegendeel.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, in de komende acht jaar zal de spanning tussen middelen en behoeften zeker toenemen en bovendien moeten we beseffen zoals uzelf in uw inleidende toelichting tot het begrotingsdebat in Commissie hebt vastgesteld, dat ongeveer 90 ten honderd van onze middelen conjunctuur-ongevoelig is. De groei van het BNP heeft dus weinig weerslag op onze begroting.

Dat is voor de Vlaamse Gemeenschap een moeilijk te dragen gegeven. Voor het federale niveau is dat niet slecht omdat onze allereerste prioriteit moet bestaan in het afbouwen van de overheidsschuld, wat gepaard moet gaan met een zo gering mogelijke aangroei van de schuld op het niveau van de Gemeenschappen. De allereerste opdracht is de groei van het BNP en de meerontvangsten aan te wenden om de schulden op het nationaal niveau te verminderen. In dat verband, mijnheer de Voorzitter, ben ik van mening dat wij moeten proberen in de mate van het mogelijke de financieringswet te blijven volgen. Wij mogen vanuit de Gemeenschappen en de Vlaamse Raad niet geneigd zijn te pleiten voor een herziening van de financieringswet. Ik weet dat het ons bijzonder grote inspanningen zal vergen trouw te blijven aan het in de wet opgenomen mechanisme. Ik zie echter geen heil in een verdere verruiming van de financiële middelen omdat dit ook ten laste gaat van de nationale schatkist, wat in strijd is met wat ik heb gezegd over de schuldvermindering.

De heer A. Denys : Mijnheer Hancké, ik dank u omdat u de compensatiepolitiek verder blijft afwijzen en het front dat is gevormd blijft steunen. Sta mij toch toe een verduidelijking te maken.

Het verder ristorneren van het kijken luistergeld vergt geen wijziging van de financieringswet. Het betreft een element dat in de financieringswet is opgenomen, maar aan bepaalde voorwaarden moet voldoen. Onze anti-wafelijzerresolutie strekt ertoe

Denys

dat dit zelfs niet moet gebeuren. Het kijk- en luistergeld, de verkeersbelastingen en andere zaken moeten dan niet worden gebruikt en wel om de redenen die u zelf aanhaalt, dit om te vermijden dat er op nationaal niveau een veel grotere schuld zou ontstaan.

Als u spreekt over de financieringswet, betekent dat dan het vermijden van verdere ristoring van het kijk- en luistergeld ?

De heer L. Hancké : Als ik niet pleit voor een herziening van de financieringswet, betekent dat niet dat ik niet kan aanvaarden dat de mechanismen van de huidige financieringswet niet kunnen worden gebruikt. Daarover ben ik steeds duidelijk geweest. Dit geldt niet in het kader van de wafelijzerpolitiek, maar wel bij een eventuele groei. Als de omvang van de materie die binnen dit en enkele jaren wordt overgedragen aanzienlijk zou uitbreiden – wat best denkbaar is – sluit ik niet uit dat wij beroep kunnen doen op dit mechanisme waarbij overdrachten binnen de drie posten die u hebt geciteerd mogelijk worden. Dat zal moeten gebeuren als de groei van de departementen in zulke mate toeneemt dat met recht en reden kan worden gezegd dat een toename van bevoegdheden ontstaat. Ik sluit dan bijgevolg niet uit dat het mechanisme van de financieringswet op die manier in de toekomst kan worden gebruikt.

De heer A. Denys : U maakt een nuance. U bindt er geen noodzakelijke bevoegdheidsoverdracht aan, zoals tot dusver de CVP en de PVV doen. U zegt dat bijvoorbeeld een sector als milieu – die een groeisector is – aanleiding kan geven tot eventuele ristoring in de toekomst. Dat is toch wat u bedoelt ?

De heer L. Hancké : Binnen de Vlaamse Gemeenschap werd bijvoorbeeld de thuiszorg overgedragen vanuit de bejaardenzorg, zonder dat daarvoor iets was voorzien. Als deze post op de uitgaven een grote groeier wordt, kan de groei zodanig zijn dat men in feite moet spreken over nieuwe materies, waarvoor nieuwe middelen uit de nationale schatkist moe-

ten worden overgedragen. Op dit ogenblik pleit ik niet voor een toepassing van dit mechanisme. Ik denk alleen dat het verstandig is voorop te stellen dat dit in de toekomst niet uit te sluiten is.

De heer A. Denys : Ik wil dat met u vaststellen maar dan moet u met mij akkoord gaan dat, wanneer u geen bijkomende evenredige bevoegdheidsoverdracht als eis stelt, de nationale schuld nog meer zal vergroten. Dat is in tegenstelling met wat u daarnet heeft gezegd.

De heer L. Hancké : U kan dat op die manier vertellen. U kan even goed de theorie verdedigen dat een aantal van de bevoegdheden die in de Vlaamse begroting vanuit de kiem tot volle wasdom worden ontwikkeld, kunnen worden beschouwd als materies die ook door de centrale overheid hadden kunnen worden behartigd en worden overgedragen. Daar aan moet een groei van de middelen kunnen beantwoorden. U verdedigt de stelling dat wij alles moeten kunnen compenseren binnen de begroting. Er zijn een aantal groeiers waarvoor dit niet mogelijk is. Over tien jaar bijvoorbeeld, ik citeer hier de heer Verhaegen, zal het bejaardenprobleem andere proporties hebben aangenomen dan nu. Dat geldt evenzeer voor het milieuprobleem. U bent goed geplaatst om dit te weten want u kent het dossier. Wij hebben er alle voordeel bij om binnen de vastgelegde mechanismen de openbare financiën gezond te houden.

Vraag ons niet ons vast te pinnen op het standpunt dat wij bij een groei van belangrijke sectoren beroep moeten doen op de toepassing van mechanismen die binnen de financieringswet mogelijk zijn voor overdracht van bijkomende middelen naar de Gemeenschappen.

De heer A. Denys : U heeft een zeer belangrijke nuancering naar voren gebracht. Dat is een belangrijke verklaring.

De heer L. Hancké : Dat is correct. Ik geef me daarvan rekenschap. Ik heb ze niet gedaan vanuit politieke voorzichtigheid of om warm en koud te blazen. Rekening houden met mogelijke zware evoluties is een stand-

punt dat getuigt van enige wijsheid. Wij moeten toch nog 8 tot 9 jaar met die mechanismen werken.

Mijnheer Denys, u zit in een meer comfortabele positie dan wij. Ik ben ervan overtuigd dat u in het diepste van uw hart rekening houdt met de mogelijkheid dat wij daar ooit een beroep op zullen moeten doen.

De heer A. Denys : Uw visie leidt tot een grotere overheidsimpact en ook tot grotere nationale schulden.

De heer L. Hancké : Het eerste schrikt mij niet noodzakelijk af. Het tweede wel.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Hancké, ik heb in een repliek aan collega Denys gezegd dat er in de toekomst sterke groeisectoren zullen zijn zoals leefmilieu, vervoer, onderwijs enzovoort.

Vanuit Vlaams oogpunt is het tactisch verkeerd, nu de discussie in een communautaire context wordt gevoerd, die flank te openen. De voorzitter van de Volksunie, de heer Gabriëls, heeft een gelijkaardige verklaring afgelegd en gezegd dat er in de toekomst bijvoorbeeld voor leefmilieu meer geld nodig zal zijn.

Wij kennen de evolutie van de cijfers. Niemand kan echter zeggen hoe ver wij over tien jaar juist zullen staan. U zet die flank eigenlijk open. Binnen de bestaande financieringswet is er echter nog vijftig miljard frank beschikbaar. Nu spreekt men over een tiental miljard frank in verband met het onderwijs. U weet hoeveel weerstand er reeds bestaat alleen nog maar tegen de maatregelen van Minister Coens die dan nog geen besparingsmaatregelen zijn. Wanneer wij dit standpunt innemen in verband met andere sectoren zoals milieu, welzijnzorg, vervoer enzovoort, dan is het hek van de dam.

Collega Denys, wij hebben altijd gezegd dat de middelen van Gemeenschappen en Gewesten, gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen, in een zeer strak keurslijf zitten en dit in tegenstelling met wat u en mijnheer Verhofstadt steeds beweren, namelijk dat wij slechts potverteerders zijn. Wij gaan niet naar een potverte-

Van Rompuy

ren. Wij zullen het in de toekomst moeilijk hebben. Ik herhaal dat het verkeerd is op nationaal vlak de discussie te voeren. Ik meen dat dan de flank wordt open gezet.

De heer L. Hancké : Mijnheer Van Rompuy, ik wil enkel vermijden dat wij ons verschuilen achter een argumentatie die zulks in de toekomst zou mogelijk maken. Ik ben voor het behoud van de financieringswet en slechts voor het voorzichtig gebruik van de mechanismen die daarin zijn voorzien mocht dit nodig blijken om aan bepaalde uitdagingen het hoofd te bieden. In de eerste plaats pleit ik dus uiteraard voor het huidig systeem zonder beroep te doen op die mechanismen. Het is echter verstandig rekening te houden met het feit dat wij op bepaalde ogenblikken verplicht zullen zijn ze aan te wenden.

De heer A. Denys : Daarvoor staat de deur open.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik sprak reeds over tekorten, debudgetteringen en een eventuele herziening van de financieringswet.

Mijn vierde punt – dat in de Commissie ook reeds werd aangehaald – gaat over de eventuele impact van de nieuwe wetgeving op de vennootschappen na het jaar 2000. Het zou toch niet denkbeeldig zijn dat, door het feit dat de vennootschapsbelastingen nationaal zouden zijn, een deel van de fiscale middelen waarop zowel de Vlaamse als de Franstalige Gemeenschap na het jaar 2000 rekenen, in belangrijke mate zou worden afgeroomd.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, dit probleem is u zeker niet onbekend. Mag ik u vragen goed te

willen nadenken over de maatregelen die, in overleg met de nationale overheid, zullen worden getroffen om zulks te vermijden. Inderdaad, wij zien nu reikhalzend uit naar het jaar 2000 omdat onze middelen zullen groeien in verhouding tot het Bruto Nationaal Produkt. Indien de vennootschapsbelastingen echter nationaal worden geïnd zou het aandeel van de middelen die ons toekomen aanzienlijk kunnen verminderen. Dit zou een aantal van onze illusies kunnen wegnemen.

Mijnheer de Voorzitter, het was mijn bedoeling een bespreking te houden aangaande alle departementen. Ik zal de behandeling van die materies echter overlaten aan de specialisten uit mijn fractie.

Ik eindig met een globale beoordeling. In de pers verschenen statistieken die de groei en de daling weergaven van de budgetten die aan alle departementen werden toegekend. Hieruit bleek het departement voor Leefmilieu het meest te zijn gegroeid. Ook de departementen Verkeer, Welzijn en Huisvesting en Openbare Werken kregen een zeer positieve beoordeling. Vermoedelijk niet helemaal zonder leedvermaak werd vermeld dat de SP-Ministers het meest hadden ingeleverd. Minister De Batselier wordt – voor de derde maal achtereenvolgens trouwens – bestempeld als een reële daler, dit ingevolge de afbouw van de subsidies aan bedrijven. Ook de groei van de departementen van Binnenlandse Zaken en Arbeid en Tewerkstelling ligt onder het gemiddelde. Deze gegevens zouden de heer Denys moeten tevreden stellen vermits hij beweert dat de socialisten de Executieve overheersen.

Ik meen dit op een andere manier te kunnen verklaren. Wij leveren geld in ten voordele van de departemen-

ten die voor ons prioritair zijn. Zoals wij dat stelden ter gelegenheid van de regeringsverklaring in februari 1989, wensen wij dat ruime middelen worden besteed aan het voeren van een beleid dat voor ons zeer belangrijk is. Heel wat geld zal worden besteed aan de maatschappelijke achterstand, het milieu, de mobiliteit, het verkeer, openbare werken, huisvesting en de nieuwe oriënteringen in het onderwijs waarop wij ongetwijfeld tijdens de komende jaren opnieuw de nadruk zullen moeten leggen.

De Standaard heeft daarbij geschreven, overigens met een vraagteken : Het gelijk voor de SP, het geld voor de anderen ?

Als slotbemerking wil ik daarop het volgende in overweging geven. Misschien bestaat de opperste vorm van politieke wijsheid erin dat men gedaan krijgt dat zijn eigen programma door de andere coalitiepartners mee wordt uitgevoerd. **(Applaus bij de W)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Ik stel voor de vergadering hier op te schorten.

Om 14 uur komen wij opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– **De vergadering wordt gesloten om 12.20 uur.**
